РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Всі листи, моні-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 12-го січня 1918. Ч. 5. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, January 12, 1918. No. 5.

ДАЛЬШІ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ В БРЕСТЮ ЛИТОВСЬКІМ.

МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ І РОСІЙСЬКИМИ МИРОВИМИ ДЕЛЕҐАТАМИ ПРИЙШЛО ДО ЗГОДИ.

Франція іменувала ґен. Табой своїм представником для України.

Росія і Болгарія мали підписати договір в справі окремого мира.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ФРАНЦІЯ ІМЕНУВАЛА СВОГО ПОСЛА ДЛЯ УКРАЇНИ.

Шульґін головним секретарем для загр. справ України.

ПЕТРОҐРАД, 9. січня. — **ФРАНЦУСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ІМЕНУВАЛО ҐЕНЕРАЛА ТАБУЙ ПРЕДСТАВНИКОМ ФРАНЦІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ РЕПУБЛИЦІ.**

Се вважають в Петроґраді признанем Францією независимости України.

Урядник французької військової місії повідомив Шульґіна, головного секретаря для заграничних справ України, про іменоване ґенерала Табуй представником Франції.

МІЖ БОЛЬШЕВИКАМИ І УКРАЇНЦЯМИ ПРИЙШЛО ДО ЗГОДИ.

Українські делеґати будуть ставити свої мирові услівя зовсім независимо.

ПЕТРОҐРАД, 8. січня. — **Мирові делеґати українські відбули вчера нараду в Брестю Литовськім з делеґатами большевиків і між ними прийшло до згоди, на підставі котрої РОСІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗГОДИЛО СЯ ПРИЗНАТИ УКРАЇНУ НЕЗАВИСИМИМ ЧИННИКОМ В СТАВЛЕНЮ ТАКИХ УСЛІВІЙ НІМЦЯМ, ЯКІ її ПРОВІДНИКИ БУДУТЬ ВВАЖАТИ ЗА ВІДПОВІДНІ.**

УКРАЇНЦІ І БОЛЬШЕВИКИ БУДУТЬ ІТИ РАЗОМ.

ПЕТРОҐРАД, 10. січня. — **УКРАЇНА І РОСІЯ ПОДАЛИ СОБІ РУКИ НА МИРОВИХ ПЕРЕГОВОРАХ З НІМЕЧЧИНОЮ.**

Телеґрами з Брестя Литовського висказують сильну віру, що всі російські делеґати будуть попирати російський плян, щоби приневолити Німців до перенесеня мирових переґоворів на невтральну теріторію.

Українці згодили ся признати правительство большевиків, а большевики независимість України.

Російські мирові делеґати прибули до Брестя Литовського саньми. Найперше вони стрінули ся з українськими делеґатами, які ожидали їх приїзду.

Українці згодили ся проголосити формальну резолюцію, ПРИЗНАЮЧИ ПРАВИТЕЛЬСТВО НАРОДНИХ КОМІСАРІВ (большевиків), а правительство народних комісарів знова зі своєї сторони згодило ся ПРИЗНАТИ НЕЗАВИСИМІСТЬ УКРАЇНИ.

Опісля російські делеґати порозуміли ся з німецькими, піддаючи гадку, щоби УКРАЇНЦІ МАЛИ ПРАВО БРАТИ СПІВУЧАСТЬ В ПЕРЕГОВОРАХ. СЕ ПРИНЯТО.

Українці і большевики, як доносять, **зробили угоду, що у всіх справах будуть іти одноцільно і спільно.**

Велике значінє згоди між українськими і російськими делеґатами.

(З кореспонденції Артура Рансома до ню-йорської часописи „Таймс").

ПЕТРОҐРАД, 9. січня.—**Найбільше значінє має вістка з Брестя Литовського, яка доносить, що між російськими і українськими делеґатами прийшло до згоди.** Становище міністра загр. справ, Троцького, було би ослаблене, коли би Україна, як се колись здавало ся правдоподібним, була вела переговори в иншім інтересі ніж у своїм власнім. Коли би Німцям було вдало ся підкупити Україну, сам сей факт був би мав велике значінє для Німеччини, як також для становища Троцького.

Не може бути ніщо більше легкодушного, як припускати, що Україна тому, що стоїть в опозиції до большевиків, є прихильна для аліянтів. Таксамо годі собі представити, щоби дальше веденє війни було можливе. Становище Української Центральної Ради лише зменьшило змогу Троцького в осягненю вдоволяючого мира. Але се ані трохи не зменьшує правдоподібности щодо заключеня окремого мира.

Мир між Болгарією і Росією.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Росія і Болгарія мали підписати окремий мир.

БЕРНО (Швайцарія), 10. січня. — Часопись „Бунд" доносить нині, **ЩО РОСІЯ І БОЛГАРІЯ ПІДПИСАЛИ ОКРЕМИЙ МИР.**

Часопись подає зміст промови, яку виголосив болгарський премієр, Радославов, на засіданю „собранія" (парляменту). Він відчитав телеґраму з Брестя Литовського, яка була слідуючого змісту:

„Війна між Росією і Болгарією покінчена. Економічні зносини будуть привернені. Росія признає Болгарії право іменувати делеґата до міжнародної комісії для Дунаю".

Президент кабінету міністрів, Радославов, заявив, що **„се перший мир, заключений підчас війни за згодою союзників Болгарії".**

Вісти, які тут надійшли, доносять також про іменоване посла для Петроґраду і ґенерального консуля для Одеси. Видано також заряджеє в цїли приверненя корабельного руху з Одесою.

* * *

Болгарія брала участь з Німеччиною, Австро-Угорщиною і Туреччиною в перших мирових переговорах в Брестю Литовськім. Треба припускати, що центральні держави не згодили би ся на жадні услівя без згоди всіх союзників.

Вчерашні вісти, подаючи імена учасників теперішної мирової наради в Брестю Литовськім, не згадують про присутність болгарських відпоручників. Болгарський король, Фердинанд, панує загальне переконанє, є противний принципови „мира без заборів і відшкодованя", заявляючи, що Болгарія повинна задержати здобуті нею території. Се однак не стоїть на перешкоді мирови між Росією і Болгарією, хочби з того згляду, що Болгарія жадає для себе частини Сербії і Румунії.

Премієр Радославов, як се доносила телеґрама зі Софії, заявив був ще в грудни, що Болгарія приймає російські предложеня в справі закінченя війни зі застереженем, що торговельні зносини будуть привернені ще перед кінцем війни та що буде полагоджена справа Дунаю.

ЗМАГАНЯ НАРОДІВ до самостійности.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Литовська рада проголосила независимість Литви.

НЮ ЙОРК, 10. січня. — П. С. Вілмонт, президент „Литовської Народної Ради", одержав вчера телеґраму, яка доносить про проголошенє у вівторок (8. січня) Литовською Державною Радою **независимости Литви від Росії.**

Ся телеґрама прийшла від д-ра І. Шлюпаса, предсїдателя литовського запомогового комітету в Стокгольмі.

Мирові переговори.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ РОЗПОЧАЛИ СЯ НАНОВО.

Українські делеґати відбувають наради окремо.

ЛОНДОН, 9. січня. — **Коротка телеґрама з Брестя Литовського, яка наспіла до Лондону через Амстердам, доносить, що в понеділок пополудни розпочали ся наново засіданя мирових делеґатів з Росії і центральних держав; на першім засіданю дискутовано лише про правила для веденя мирових переговорів.**

На засіданю були присутні, як подає телеґрама, Лев Троцький (большевицький міністер загр. справ), др. Кільман (німецький міністер загр. справ), ґр. Чернін (австро-угорський міністер загр. справ) і Талаат Бей (турецький великий везир).

Повне засіданє визначено на вівторок рано.

ОПІСЛЯ ВІДБУЛА СЯ ОКРЕМА КОНФЕРЕНЦІЯ ВІДПОРУЧНИКІВ ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ З ДЕЛЕҐАТАМИ УКРАЇНИ.

Троцький буде жадати перенесеня мирових нарад.

ПЕТРОҐРАД, 8. січня. — Телеґрами доносять, що **російські делеґати будуть дальше наставати, щоби мирові наради перенести до невтральної держави** в тій цїли, аби в сей спосіб зискати більше на публичности, що російські делеґати вважають за річ незвичайно великої ваги.

Головна кватира правительства большевиків одержала телеґрафічно ріжні статі німецької преси, між тими також з „Франкфуртер Цайтунг", яка в редакційній статі заявляє, що Німеччина не повинна ставити перешкод щодо перенесеня мирових нарад і то тим більше, що справа місця не повинна бути скалою, о яку мала би розбити ся ся найважнійша конференція.

„Будь сильний! Не заключай нечесного мира!"

ПЕТРОҐРАД, 8. січня. — Коли російські делеґати були в дорозї на поновні мирові переговори з Німцями, російські жовніри в окопах недалеко Брестя Литовського кликали до Льва Троцького, большевицького міністра загр. справ, отсими словами:

„Будь сильний! Не заключай нечесного мира!"

На сї оклики Троцький відповідав:

„Ми не на те скинули царя, щоби ми тепер гнули ся перед німецьким імперіялізмом".

Сього змісту телеґрама надійшла нині пополудни до головної кватири большевицького правительства, Смольного Інститута.

Троцький не довіряє аліянтам.

ЛОНДОН, 9. січня. — В розмові з кореспондентом заявив Троцький, що Росія буде продовжати боротьбу, доки ідеали, за котрі вона бореть ся, не будуть здійснені. Він підніс з натиском, що напрям Росії буде зовсім независимий від напряму аліянтів на заході, доки вони не будуть тоїсамої гадки що й Росія.

Троцький заявив дальше, що бажанем аліянтів є, щоби Німеччина заключила корисний для себе мир з Росією, щоби іменно Німеччина позискала території, яких вона бажає, бо тоді Німці задоволили би свої заборчі змаганя коштом Росії.

„Англійці є найбільше шовіністичним народом" — заявив Троцький.

ЛОНДОН, 9. січня. — Лев Троцький, коли йому поставлено запит, яких услівій він в дійсности надієть ся, не дав на се відповіди, але з усьміхом сказав:

„Коли би ми мали дійсно поступити льоґічно, ми повинні би тепер виповісти війну Анґлії в цїли освободженя Індій, Єгипту і Ірляндії".

Коли кореспондент „Дейли Нюс" протестував, неначе би Анґлія нищила Індії, Троцький відповів:

„Ви, Анґлійці, є найбільше шовіністичним народом на земли, не знаючи про се".

Ленїн грозить Німеччині революційною війною.

ПЕТРОҐРАД, 9. січня. — Николай Ленїн, президент кабінету большевиків, опустив Петроґрад, щоби відбути спільну нараду з німецькими і австрійськими соціялістами в Стокгольмі, або удав ся лише на короткий відпочинок у Фінляндії.

Перед своїм відїздом виголосив він в комісії для демобілізації промову, в якій сказав:

„Бою ся, що ми будемо приневолені здержати демобілізацію і приготовляти ся до нової війни. Коли Німеччина і її союзники не схочуть приймити наших мирових услівій, тоді ми будемо мусїли проголосити революційну війну проти Німеччини. Ми не згодимо ся на понижаючий мир".

Російські мирові делеґати.

ЛОНДОН, 10. січня. — До російської мирової делеґації, яка веде тепер переговори в Брестю Литовськім, належать крім Троцького, котрий є предсїдателем делеґації, женщина, Бісенко (свого часу була вона на засланю), Йоффе, Каменев, Покровський і трох адвокатів.

Російські делеґати згодили ся на дальше веденє переговорів в Брестю Литовськім.

АМСТЕРДАМ, 10. січня. — **Російська делеґація в Брестю Лит. згодила ся на веденє дальших мирових переговорів в тій місцевости, доноссить послїдна наспівша тут телеґрама.**

Большевики відкинули мирове предложенє Туреччини.

ПЕТРОҐАД, 9. січня. — **Правительство большевиків відкинуло, як доносять, окремі мирові предложеня, зроблені Туреччиною.**

Большевики поставили жаданє, щоби Туреччина брала участь в загальних мирових переговорах, які ведуть ся між Росією і центральними державами.

Домашна війна в Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Ґенерали Каледін і Дутов утікають.

ПЕТРОҐРАД, 9. січня. — **Ґенерали Каледін і Дутов, провідники козаків, зістали побиті,** як се доносить урядове бюро інформаційне.

Ґенерал Дутов утікає; революційні війска і червоні сторожі в погони за ним. Ґен. Каледін уступає.

Членів ради роб. і салд. депутатів в Ростові освободжено.

Козаки, подає вістка, є однодушно проти ґен. Каледіна, а його війска, які були виcлані в напрямі ріки Дону, уступають назад.

Урядовий звіт доносить, що „відкрите злочинних зносин між Українською Радою (?) і ґен. Каледіном отворило очи народови на нечесне торговане кровю українських робітників, жовнірів і селян".

Власть ради роб. і салд. депутатів, основаної в Харкові, постійно зростає. Українська Рада 11-тої армії зістала арештована.

Страшне Різдво в Петроґраді.

ЛОНДОН, 9. січня. — Кореспондент „Таймсу" малює положенє Петроґраду в дуже чорних красках. У своїй телеґрамі з понеділка, російського Різдва, доносить він, що вже від 300 літ не обходжено Різдва серед таких страшних відносин.

Петроґрад повний болота. **Нелад і злочини доходять тут до небувалих границь.** Нема властий, які можна би візвати для охорони.

Справа поживи находить ся в критичнім положеню. Голодова смерть заглядає в лице мешканців. Відносини ще більше погіршили ся з причини заслїпляючих снїжних метелиць.

Кореспондент представляє загальне положенє Росії, як слїдує:

„Відносини в Росії стали так невідрадні, що лише інтервенція зі сторони аліянтів або Німеччини може запобігти катастрофі. А що сього годі надіяти ся зі сторони аліянтів, знеохочений російський нарід глядить в сторону Німців, щоби вони положили конець страшній анархії, в якій опинила ся під теперішну пору російська держава".

Плян большевиків в справі уневажненя довгів.

ЛОНДОН, 10. січня. — **Правительство большевиків має намір в протягу найблизших днів проголосити маніфест, уневажняючи довги російської держави,** — доносить петроґрадський кореспондент до „Манчестер Ґардієн".

Після донесеня кореспондента маніфест буде обіймати отсї постанови:

1. Всї позички і бонди, яких властителями є горожани чужих держав за границею або в Росії, є уневажнені.

2. Позички і бонди, яких властителями є російські горожани, є уневажнені, коли їх сума виносить більше ніж 10.000 рублів.

3. Позички і бонди, які находять ся в посїданю російських горожан, будуть приносити 5% від номінальної вартости позички, коли їх сума не переходить 1.000 рублів; при сумах поверх 1.000 до 10.000 рублів лише 3%.

4. **Робітники і селяни,** які мають у своїм посїданю бондів вартости 100 рублів, можуть їх продати державі за цїну 75 рублів. За 600-рублеві бонди державний скарб виплатить 70% номінальної вартости.

В околиці Ковна мало здезертирувати 25.000 Німвців.

ЛОНДОН, 25. січня. — Російський міністер загр. справ, Лев Троцький, заявив, що після оповіданя німецьких дезертирів, Німці не є всилі перенести своїх війск зі східного фронту на захід в більших відділах. Одного разу підчас транспортованя німецькі жовніри, довідавши ся, куди їх везуть, позіскакували з поїзду і повтїкали. **В окрузї Ковна мало утечи 25.000 німецьких жовнірів.** Німецькі військові власти не могли найти стільки людий, щоби перевести напад на дезертирів і старають ся покорити їх при помочи голоду.

(Продовжене на стор. 2-гій).

Сим повідомляємо ПП. Читачів, що вже вийшов з друку кишеньковий календарик на рік 1918. Ціна 10 центів.

Адресуйте:

"SVOBODA",
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Важне для ПП. передплатників часописи „Свобода".

Сим повідомляєть ся ПП. Передплатників, що повідомленя про скінчене передплати Адміністрація „Совободи" не висилає. Длятого просимо, щоб кождий передплатник звертав пильну увагу на дату скінченя реченця його передплати, яка находить ся при кождій адресі, наклеєній на часописи. Всїм тим ПП. Передплатникам, котрі при своїх адресах на часописи при своїх адресах мають зазначені дати 7:18, 8:18, 9:18, 10:18, 11:18, 12:18, кінчить ся передплата в сїм тижни. Хто не відносить передплати до 10 днїв від зазначеної дати, тому дальша висилка часописи буде здержана. Задлятого сподїємо ся, що ПП. Передплатники будуть завчасу спішити ся з відновленем передплати.

Адміністрація „Свободи".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, editor, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		**в Злучених Державах:**	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		**В місті Jersey City і за границю:**	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

ВСІМ СВОЇМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ З ДНЕМ НОВОГО РОКУ УСЬОГО НАЙКРАСШОГО БАЖАЄ

РЕДАКЦІЯ.

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Україна і мирові переговори.

Швайцарський німецький дневник „Нає Цірхер Цайтунг" з 11-го грудня м. р. подає **з Киева від „посередного українського пресового Бюра"** під датою 7-го грудня м. р. отсю телєграму:

„Український парлямент (значить, У. Ц. Рада) поручив генеральному секретаріятови української републики вислати офіціяльних представників на полудново-західний і румунський фронт для переговорів у справі розєму з неприятелем.

„Рівночасно У. Ц. Рада завізвала українське правительство, щоби предложило державам аліянтів і неприятелів зачати мирові переговори, а крім того, щоби повідомило про се невтральні держави.

„Український парлямент приготовляє конкретні пропозиції мира, в основі якого буде, аби чужі держави признали українську републику яко одну з держав російської федеративної спілки".

Як звісно з телєграм, українські делєгати брали участь в переговорах у справі завішеня оружа в Брестю-Литовськім, а опісля також в справі мира. В справі мира українські делєгати спершу радили з делєгатами осередних держав цілком окремо, але в останних днях погодились з большевиками і виступають разом з ними на мирових переговорах.

Першою основою угоди між представниками У. Ц. Ради і большевицького правительства було те, що большевицьке правительство признало право України на утворене окремої держави, а, розумієть ся, признало також і У. Ц. Раду, а вона знова зі своєї сторони признала большевицьке правительство.

Се признане не означає, що У. Ц. Рада признає, що власне таке правительство має мати російська република як теперішне, або що большевики признають, що таке правлїнє на Україні має бути як теперішне. Обі сторони в засаді не годять ся признати себе взаїмно, а як погодились тепер, то лише, **признаючи дійсний стан,** як то кажуть дипл858оматы — признаючи „де факто". Большевики можуть усунути свої війска з України, але аґітації проти У. Ц. Ради не здержать; таксамо У. Ц. Рада може спинити всяку чинну боротьбу проти большевицького правительства, але ідейного змаганя, аби правительство російської федеративної републики було зложене з представників усіх головних народів і країв Росії — вона не покине.

Обом сторонам — українській і большевицькій, було вказане, а навіть конечне погодитись і признати себе „де факто", аби довести до успіху мирові переговори і спільною акцією осягнути в них як найбільше від неприятеля.

Як вказує згадана офіціяльна відомість від У. Ц. Ради, українське правительство звернуло ся передівсім з предложенем мира до аліянтів, а відтак до неприятелів. Яку відповідь дали аліянти, покищо не звісно. Звісно тільки, що вони вислали своїх повновласників до Киева. Можливо, що вони там заявили, що держави аліянтів сповняють засадниче домагане У. Ц. Ради і признають Україну окремою державою, але в справі мира відай не заняли прихильного становища, бо як видно Українці ведуть переговори з неприятелями лише разом з большевиками.

Се не значить, що Україна неприхильно відносить ся до аліянтів, себто Франції, Анґлії, Бельґії й инших. Її відношене не змінилось, але Україна не може продовжати війни на сході на власну руку, по розбитю армії російської, а особливо, коли би большевики заключили були окремий мир в імени Московщини.

Україна і російські установчі збори.

Ми вже про се писали, що коли би посли на російські установчі збори, вибрані з України, поїхали на ті збори до Петрограду, то їх участь буде зовсім иншого характеру ніж наприклад тих, що вибрані на Московщині.

Московські посли до установчих зборів хотіли радити про внутрішні справи Московщини, ба й инших країв, що належали до давної Росії.

Зноваж українські посли до російських установчих зборів над такими справами радити не хотять в Петроґраді. **Внутрішні справи Московщини їх не обходять, а про внутрішні справи України вони будуть радити на українських установчих зборах в Киеві.** Розумієть ся, що таксамо Українці не мають охоти мішати ся до внутрішних справ Білоруси, Кавказу, Донщини, Сибіри і т. д. Українці се показали навіть ділом, бо скликали були при кінци вересня м. р. зїзд представників народів і провінцій давної Росії до Киева, на якім власне постановлено, що кождий нарід (або провінція) має скликати свої установчі збори, які мають порішити внутрішні справи народу чи краю. І се переводить ся тепер по цілій давній Росії.

Телеграми доносили, що посли до російських установчих зборів з України **не їхали до Петрограду, а радили в Киеві,** а в Петрограді нібито на них мали чекати, бо не було потрібного числа.

Зноваж недавна телеграма сповіщала, що до Петроґраду приїхала з Киева тільки делеґація, зложена з кількох українських послів, яка мала там зложити відповідну заяву.

Та заява, розумієть ся, не могла бути инакша від дотепершної політики У. Ц. Ради. Та делеґація, сподіваємо ся, заявила, що українські делеґати можуть радити **лише над справою утвореня федеративної спілки, до якої можуть приступити, після власної волі, народи і краї давної Росії, а між ними й Україна, а до внутрішних справ Московщини, або инших країв, не мають гадки мішатись.**

ЩО Є МІЛЇТАРИЗМ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Мілїтаризм — се не є військова сила, як то нераз фальшиво пояснюють.

Мілїтаризм є тоді, коли та військова сила панує над рештою народу цивільного, як наприклад в Німеччині.

Мілїтаризм накладає на нарід полїтичну й економічну неволю.

Мілїтаризм є паном житя і смерти того народу, на якім він виріс.

Як чоловік має родину; має хату і поле; заведе собі господарство і хоче собі спокійно жити, то він не має що робити в такій державі, де панує мілїтаризм.

Одного вечера родина іде собі спокійно спати, а завтра рано той мілїтаризм, на який вона дає річний податок, — прийде і зруйнує її.

Без найменьшої провини забере родині батька і старших його синів, а оставить маму з малими дїтьми. Батька зі старшими синами зовсім безвинно пожене на заріз, на фронті, а решту родини лишить в нужді, забере ще їм останний шматок хліба, останний цент, а може навіть вижене з хати в лїси, і ще в додатку скаже мовчати.

За якийсь час, як вже родина зруйнована, дістане вона повідомлене, що ті, що з нею розлучились, убиті або вернуть ся калїками, із зелїзними хрестами на грудях.

Защо сю родину знищено? Защо убито батька її? Защо з його синів молодих пороблено калїк? Чим та родина провинилась, аби батька її карати смертию, а синам відрубувати ноги і руки?

Правда, що нізащо! Цїлком безвинно!

Люди борють ся, аби злочинців не карати смертию, а тут карають смертию людий, на яких нема навіть тіни якоїнебудь провини.

Засуджують його на смерть і висилають на убите, і то не одного, але цїлу масу. І ще кажуть, що то для добра народу, а убивають найздоровійших, молодих, повних житя, а лишають калїк і старців і се називають добром народу.

Усьому лиху тут винен той мілїтаризм, котрий позбавляє чоловіка певности, що завтра ще належить до нього. Ні, завтра мілїтаризм тебе може позбавити всього, що маєш; завтра вже може не належати до тебе; завтра вже можеш попращати ся раз на все з усїм тим, що ти сотворив собі працею і силою свого молодого житя.

Прийде мілїтаризм; кине одно слово — мобілїзація! і все твоє зруйноване.

Зруйнована твоя родина, твій цїлий дорібок, твоя свобода і твоє право до житя.

*

Власне проти сього страшного лиха борет ся тепер демократія цїлого сьвіта; а зокрема борет ся українська і російська демократія, а також демократія американська.

Речник американської демократії, президент Вудров Вілсон, вже кілька разів дуже розумно і ясно представив потребу побореня того лиха народів — мілїтаризму.

В останній своїй промові в конґресі у Вашінґтоні президент Вілсон між иншим сказав так:

Се, чого ми домагаємо ся, не є для нас чимось особливим. Ми хочемо, аби сьвіт був пригожий і безпечний для житя; а зокрема, аби він був безпечний для кождого мирного народу, який, так як наш, бажає жити своїм власним житєм, установляти свої власні інституції, мати запевнене, що другі народи сьвіта будуть відноситись до нього справедливо і чесно, стаючи проти сили і самолюбного нападу. Всі народи сьвіта на ділї мають в тім свій інтерес, а ми зі своєї сторони бачимо дуже ясно, що поки не буде справедливість віддана другим, і ми її не дістанемо. Тому то програма мира сьвітового є нашою програмою.

Ся засада забезпеченя житя і свободи людий на сьвіті — стрємить до зломаня і знищеня мілїтаризму і особливо за сї слова належить ся президентови Вілсонови призанє від усеї демократії сьвіта.

Володимир Сиротенко.

НОВІ РОКИ.

Добре, добре, що минають
Роки крови й кайданів,
А їх місце заступають
Нові роки сьвітлих днів.
Славно, славно, що діждались
Ми великої пори
І не марно сподівались
Своїї ясної зори.
Мило, мило: сьвіт науки
Проганяє темноту,
А на місци слїз і муки
Видно волю золоту.
Будем, будем боронити
Ми ту воленьку свою,
Щоби вічно з нею жити
В щиро любленім краю.
Знаєм, знаєм, що не спить ся
Нашим наглим ворогам,
Та вже рабство й не приснить ся
Вірним воленьки синам.
Радо, радо зустрічаєм
З новим щастем Новий Рік,
Старі-ж роки проклинаєм,
Щоб не знати їх во вік.

Ню Йорк 10. сїчня 1918.

Українці, Чехи і Полудневі Славяни домагали ся виборної репрезентації на мирові переговори з Росією.

Телеґрама з Амстердаму, датована 17. грудня 1917 року, доносить:

„Палата послів австрійського парляменту приняла 140 голосами проти 132 проект про безпроволочну дискусію над резолюцією Українців, Чехів і Полудневих Славян, які зажадали вибирати представників на мирові переговори з Росією".

Ґраф Адам Тарновский — делєґат на мирові переговори в Брестю Литовськім.

Донесли вісти, що ґраф Адам Тарновский, який свого часу був висланий австрійським правительством яко амбасадор до Злучених Держав, зістав з рамени Австрії виделеґований на мирові переговори до Брестя Литовського.

Але що се іменоване наступило із так значним опізненем, тому над сим треба трохи застановити ся. В однім з чисел лондонського „Таймсу" читаємо, що Поляки жадали від австрійського правительства, щоби воно іменувало „представника польського народу в Австрії" на мирові переговори в Брестю Литовськім. Проти сього виступили рішучо Чехи і инші національности, — як каже „Таймс" — жадаючи також іменованя їх представників. Справа розбила ся. Отже можливо, що Австрія на позакулїсові просьби Поляків згодила ся вислати на мирові переговори польського представника в особі гр. А. Тарновского, але так, що він є нібито урядовим австрійським делеґатом. В дійсности ґр. А. Тарновский на мировій нараді буде заступати австрійських Поляків.

Се ще один доказ ворожости Австрії супроти инших своїх національностий, а сердечности супроти Поляків.

Хлїбна кріза у Чернигові.

Незадоволеність на городську продовольчу (харчову) управу серед трудящого люду зростала все більше й більше. Хлїб по карточкам дїставати стало трудно. Доводило ся стояти від 2-гої години в ночи майже до вечера, аби дістати хлїба, стоячи в безконечнім „хвості". Деякі просто приходили ночувати на майдані, аби попасти в першу чергу. Продовольча управа не потурбувала ся, щоб спродавали хлїб в кількох місцях, таким чином — усім доводило ся чекати у величезній черзі; нарешті хлїба всім не стало вистарчати.

Робучому людови приходилось найгірше: або теряй робучий день, або ґолодуй, а було і так, що і стоячи в черзі, нарешті, вони хлїба не діставали, навіть по кілька днів, так що бідні робучі семї зовсім по 3—4 днї хлїба не мали. А в той же час в крамницях можна було купити хлїба по 30—50 коп. за фунт.

Продовольчий комітет не приймав нїяких енерґічних мір, не дивлячись на те, що ходили упорні чутки, що в місті є захований хлїб. В самім комітеті було повне безладе, безсистемність, члени управи мінялись, публика, яка приходила за картками то що, не задовольняла ся через недбалість і грубість деяких служащих. Серед робучого люду нарікали на продовольчий комітет.

Дня 14. серпня на базарі було мало хлїба і було відомо, що в комітеті запасів нема, тому завтра хлїба зовсім не буде. Того-ж ранку всї жінки й робучі, які не одержали в сей ранок хлїба, і ті, які вже не одержували його кілька днів, зявили ся в комітет і стали вимагати хлїба, загрожуючи розігнати комітет. Тоді предсїдатель комітету зовсім відмовив ся від своїх обовязків і пішов до дому, члени також розійшли ся, а одного з них жінки трохи потовкли, так що він насилу встиг втїкти.

На другий день хлїба на базарі не було. Юрба, яка складала ся в більшости з трудящих жінок, направила ся до комітету. Член управи Лейкін післав їх до городської думи, мовляв, вам там дадуть хлїба, а сам втїк, нікому не сказавши і слова. Юрба там, очевидно, нїчого не одержала і повернула розлючена назад. Прибувши в комітет, юрба стала перекидати стільці, столи, рвати на шматки папери, погрожуючи побити всїх членів і служащих. Свої погрози юрба стала приводити в дійсність, але члени, які були, повтїкали, служащі теж; за деякими з них жінки гнали ся за два квартали і били в спину. Одного члена побили.

На поміч з комітету була визвана міліція, але начальник міліції нїяких мір не приймав; тоді помічник районного начальника, котрий є заразом і членом полкового комітету українського полку, викликав телефоном сотню салдатів-Українців, для заспокоєня юрби. Салдати прибули, звичайно, безбройні, і почали умовляти юрбу заспокоїти ся. Жінки стали їм жалїти ся, що їм не дають хлїба і т. и. Скоро прибули узброєні салдати Воронїжської Дружини і артилєристи, які тепер перебувають в Чернигові. Хто їх викликав — невідомо. Ходили чутки, що вони прибули тому, що нібито українські салдати роблять погром, — тут була очевидно провокація, але вона не вдала ся.

Всї салдати умовляли юрбу заспокоїти ся і коли приобіцяли, що хлїб завтра буде — всї стали розходити ся. Після того, по вказівкам людий, салдати стали робити труси у великих крамарів, по складах на Старім Базарі то що. Скоро до будинку міліції стали привозити цїлими возами муку, печений хлїб і инші харчові продукти, які були заховані і які зареквіровано салдатами й населенем.

Коло міліції зібралась величезна юрба і кождий новий віз з хлїбом зустрічав ся оплесками та викликами — „ура". Аби реквізиція провадила ся орґанізовано і щоб не було якихось непотрібних вибухів — Совіт Салдатських і Робітничих Депутатів взяв кероване реквізицією в свої руки. Ексцесів не було.

На другий день в кождій крамниці можна було купити хлїб по карточці; був навіть білий хлїб.

В городську продовольчу управу зявив ся тільки один член, але й він скоро пішов; залишили ся одні служащі. До управи прийшло кілька салдатів і спитали, чи робила управа засїдане з приводу тих подій? Їм відповіли, що нї.

Того-ж дня цїлий час, під доглядом Совіта Салд. і Робітничих Депутатів, реквізиция продовжувала ся; по словам одного салдата зареквіровано одного хлїба більше ніж три і пів тисячі пудів, реквіровано і чай, якого вже майже не було передтим у городі, тютюн, масло, шкіру і т. и.

По місті їздили цїлий час кінні патрулї; взагалі на улицях було проти звичайного богацько люду.

Дня 17. серпня ґуберніяльний продовольчий комітет теж випустив оголошене, в якім, завзиваючи населене до спокою, заявив, що городська управа усуваєть ся, а продовольчу справу бере на себе він, що всї запаси у приватних крамарів будуть реквірувати ся, а хто буде ховати, то того буде покарано по закону. В оголошеню сповіщено було про те, що крім реквірованого хлїба, з губернії тільки що привезено ще хлїба. Заспокоюючи населене, комітет завзивав до економії хлїба, зважаючи на небогатий врожай на Чернигівщині (низше середного).

Рада Селянської Спілки теж випустила заспокоюючу відозву до населеня, в якій повторюєть ся те, що і в відозві губ. продов. комітету.

Над ділами городської продовольчої управи провадить ся ревізія.

(„Черниговская Земская Газета").

Дивная країна...

(Полїтична колядa на нуту „Дивная новина").

Дивная країна, наш край Україна;
Все в нас хоче панувати польський шляхтичина.

Не в панській палаті коло „крулєвяків",
Лиш у нашій простій, хлопській, українській хаті.

А треба нам знати, як би їм сказати:
Гони, шляхто, назад в Польщу, будем спокій мати.

Ми за те не знали, що пани казали,
Перед сьвітом голосили польські ідеали.

І своє „крулество од моржа до моржа"
Означали і кричали, як лиш було можна.

Сьвіту голосили: „Нема України,
Леч єст тилько єдна Польска з крулем без відміни".

Сьвіт тепер дізнав ся, учених спитав ся:
Де є той край Україна, що давно так звав ся?

Тай всї ся дізнали за ті ідеали,
За всї штучки „польськеї" шляхти, як в нас панували.

Україна наша, нам для неї жити,
І для неї працювати, її боронити.

Мусим боронити, хоч би і до смерти,
І затії „крулевякуф" мусимо відперти.

Ми в купу зберім ся, братя Українці,
Гонім шляхту з України на всї штири кінцї.

Петро Каваців.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В Австро-Угорщині.

Заборчі пляни Австро-Угорщини.

ЛОНДОН, 9. січня. — Бюро Райтера доносить на підставі чеського жерела вістку, що в місяци грудни німецький державний канцлєр, Гертлїнґ, і австро-угорський міністер загр. справ, ґр. Чернін, мали заключити угоду, після котрої Австро-Угорщина мала би попирати Німеччину в справі задержаня нею Альзації і Льотаринґії та кольоній, за що знова Німеччина мала би попирати Австро-Угорщину в її змаганях до збереженя своєї цілости і в її плянах щодо Чехів, полудневих Славян і инших народностий.

Між обома державами мало прийти до порозуміня, що поодиноким народам не прислугують жадні инші права, як лише ті, котрі будуть признані в законодатній дорозі. Згадані народи не можуть однак відділити ся від монархії. Крім того краї, як Сербія, Альбанія і Чорногора, мають бути влучені до австро-угорської держави, задержуючи свою автономію.

Щодо инших воєнних цілий Німеччина й Австро-Угорщина, як се доносить вістка, згодили ся спільно їх перестудіювати і на случай ріжниці в поглядах кожда з них застерігає собі право рішеня. **Остаточно Німеччина згодила ся на австрійське розвязане польського питаня.**

В Німеччині.

300.000 полонених і 2.000 гармат в протягу 1917 р.

ВАШІНҐТОН, 10. січня. — Останні німецькі часописи, які наспіли до Злучених Держав, подають звіт німецького головного штабу, який виказує, що **Німці полонили в протягу 1917 року 287.000 жовнїрів, між тими 6.900 офіцирів.**

Після національности полонених, як се виказує „Берлїнер Таґеблят", припадає:

„79.300 російських жовнїрів, 42.950 румунських, 29.550 французьких, 22.000 англійських, 112.553 італїйських, 75 американських, 1.141 сербських, 45 бельґійських, 2 чорногорських, 120 портуґальських і 3 японських жовнїрів.

„В повисших числах не містять ся анї жовнїри, яких полонили наші союзники, анї 9.000 Анґлійців, полонених підчас останного наступу коло Камбре.

„Воєнна добича, здобута в тім часі нашими жовнірами, складаєть ся з 2.000 гармат, 652.420 гарматних набоїв, 99.673 карабінів, 4.902 машинових крісів, 2.618 літаків і 230 бальонів".

На мори.

Аліянти втратили в останнім тижни 28 кораблів.

ЛОНДОН, 9. січня. — Анґлійська адміралїція доносить, що в протягу останнього тижня впало жертвою підводних лодок і мін **18 англійських торговельних кораблів повисше 1.600 тон, 3 кораблї понизше 1.600 тон і 4 кораблї рибацькі.**

Урядовий звіт з Риму доносить про затоплене двох італїйських кораблів поверх 1.500 тон.

В останнім тижни Франція втратила один торговельний корабель поверх 1.600 тон.

МОЖЕ НЕ ПОДОБАЄТЬ СЯ Українцеви дещо в „Свободі", то тоді не треба прилюдно ганьбити своєї газети, бо вона своя; зате добре написати до редакції, що осьто мені те а те не подобаєть ся, а рівночасно треба подбати про зріст газети. Коли „Свобода" буде мати богато передплатників, тоді знайде і найлїпших робітників, які вдоволять усїх читачів. І тому треба конечно приєднувати нових передплатників „Свободі".

Вже вийшов з друку КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА НА 1918-тий РІК.

Ціна разом з пересилкою 50 центів.

Гроші і замовленя посилайте на адресу:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ,

то навідайтесь до найліпшого пітсбурського специяліста.

Наш офіс є заосмотрений найліпшими X-Ray машинами і иншими інструментами; уживаємо наші власні ліки. **Коли Ви терпите** на ослаблене, ревматизм болї крижий, долягливости жолудка і міхура або маєте довготривалу недугу, яку **другі лікарі не вилічили,** прийдіть на **безплатну** еґзамінацію і пораду 4-15

European Medical Office
311 Smithfield St., Pittsburgh, Pa.
Opposite Post Office.

СТІННИЙ КАЛЄНДАР на рік 1918

Сей знаменитий калєндар з біблійним текстом до читаня на кождий день містить в собі дванайцять прегарних образків, найзнаменитших артистів, котрі представляють дванайцять подій з житя Ісуса Христа.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 25 ЦЕНТІВ.

Замовленя посилайте марками почтовими на адресу: 1-13

UKRAINSKA KNYHARNIA
im T. Szewczenka,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви ліпше жити? Чи хотіли би Ви лекше працювати? Заробляти більше гроший? НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всї ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати анґлїйський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по анґлїйськи, як їм все є доступне. Вони читають анґлїйські ґазети, ходять до театрів, беруть ся до торговлї і все поднимають. Чи Ви не хотїлиб стати такими? Коли Ви слабо або і зовсім не знаєте анґлїйської мови, то не марнуйте ані хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і залучіть 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лєкцію і покажемо Вам як ми гварантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по анґлїйськи за незвичайно малою оплатою. Учащати до сеї школи зайшно. Ми учимо заочно. Лєкції висилаємо почтою до всїх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дякують нам. Те саме зробите і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

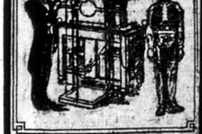
А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРОФЕСОР ЛІКАР B. F. MULLIN

гідний довіря лікар специяліст для Українців.
411 4th AVENUE,
(напроти почти)
PITTSBURGH, PA.



X-Ray (електричне) бадане.

38-літна практика лїченя десятки тисячів недужих людий. Без згляду на рід Вашої недуги, прийдіть вилїчити ся. Уділяю лише найліпші ліки з Европи і Америки і з других частий сьвіта при лїченю моїх пацієнтів. Я лічу у всїх случаях, які найду відповідні до лїченя. Прийдіть до мене, а здивуєтесь, як скоро будете вилїчені. 143-

НИЗЬКІ ЦІНИ
БЕЗПЛАТНЕ БАДАНЄ.
ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9. рано до 7. веч. В недїлї від 10. до 2. попол.

Alwin Rudolph.

Українська народна поезія.

(Подано в скороченю).

Українцї уважають себе прадїдами Русинів, про що сьвідчать також історичні досліди. Від соток літ підбиті Москалями, добачують вони у нинішнім великанськім колї народів, подібно як і инші, початок своєї народної весни, яка повинна принести їм довго ожидану і бажану свободу.

Про Славян сказав Йоган Ґотфрід Гердер, що вони „занимають більше місця на земли ніж в історії". І дійсно — виступили вони перший раз в історії пізнїйше ніж всї инші европейські народи. Вони жили ще в старих патріярхальних відносинах, коли Ґерманці і Ґалійці плекали вже старинну культуру і християнство, а романські народи стояли вже на найвисшій степени розвитку.

Славянські народи ділять ся на дві головні галузи: Русини з Болгарами і Сербами, та Поляки з Лужицькими Сербами і Венденами. З сих народних галузий найбільше розклали ся Русини, бо утиски Угрів, Турків і Ґерманців сильно підтяли їх братний корінь. Властивою правітчиною Русинів є Україна. Відси почали вони розширяти ся далеко на північ і схід. Ріжні інтереси привели їх до розколу: на Москалїв, з Москвою яко центром, і Українців, з Киевом яко центром.

Славянська мова належить до мов арійського кореня, який особливо відзначаєть ся богато розвиненою літературою. Від сього кореня повстали поодинокі галузи, а при сїм також кожда галузь народу розвивала ся окремо. Пізнїйше зі свого діялекту, убравши його у відповідну форму, кожда з них витворила свою рідну мову. Мимо початкової спільної приналежности всїх Славян, вони ненавидять себе. Се можна замітити не лише в їх духовім і літературнім житю, але також у політичних відносинах.

Подїл довів многі народи до цілком окремого розвитку. Він довів поодинокі славянські народи до того, що вони, мимо спільности свого походженя, часто дуже скажемо воювали. В історії Славяни виступили вже яко строго окремі нації, окремі в мові і релїгії. З Византії і Риму насунуло християнство, яке принесло їм політичний подїл. До того прийшли ще місцеві подїли, війни з Ґерманцями і Татарами, а пізнїйше війни Поляків і Турків з Русинами довели до нового розколу. Відтак вони так окремо розвивали ся, що лиш історичні студії відкрили їх колишню спільність. Витворили ся отже численні славянські народи, з котрих найчистїйшу славянську кров задержали Українцї і Поляки.

Із загальним розвитком склала ся також ріжна славянська література і народна поезія. Найвизначнїйшою зі славяньских народних поезий є сербська. Зараз коло неї стоїть народна поезія Українців, котрий то нарід, принагідно зміни сьвітової мапи, пригадав собі свою колишню самостійність і стараєть ся відзискати її знова. Українцї пережили тяжкі часи пановання Москалїв, Поляків і Мадярів. Край переходив також змінне пановане сих трох держав, які також спричинили його подїл.

Як взагалі в цілій славяньскій поезії, епопея*) і пісня переважає також і в українській народній поезії. Обі визначають ся своєю оригінальностию і богатством. В них відбиваєть ся сьвідоцтво вдачі і звичаїв старовини. Хоч загрожена з усіх сторін і подоптана в Московщині, змогла ся таки устояти старинна народність українського народу. Оба народи жили строго відділені своєю мовою і уважали, щоби не змішати ся. Через се українська народність зістала охоронена від чужих впливів. Тому задержала ся також народна поезія. Старі пісні були для народу звеном, бо з ними нарід зжив ся, з ними пережинав він свою долю; вони були властивим житєм народу. Неоцінені скарби страчено через се, що народна пісня, жиючи виключно в народі, не встигнула ся до літератури, не мала на неї ніякого впливу і через се богато її затримало ся. Українську мову уважано за мову пастухів; її уважано за мало693вартну, невишколену. В публичнім житю, в церкві і літературі, панувала мова московська. Аж пізнїйше, у 18-тім столїтю, як почато робити досліди над історією України, почато видавати історичні і літературні твори в українській мові. І дарма, що авторів сих праць Москалї робили політично підозрілими і яко народних провідників арештували і висилали в Сибір; сього руху індивідуальної України годі вже було здержати.

За найстарший епос України уважаєть ся „Слово о полку Ігоревім", який повстав у 12-тім столїтю. А що се є народна українська пісня, може послужити факт, що в ріжних формах є вона поширена і жиє в устах народу. Він, сей епос, говорить про одну щасливу війну, яка однак покінчила ся страшним пораженем. Князь попав у полон. Дальше в нїм описуєть ся смуток і трівогу, яка задлятого повстала. Вкінци однак князеви вдало ся втікти і повернутись назад між свій нарід, який утішив ся і зрадів. Пісня написана урочистою поетичною прозою.

Инші богаті сьвідоцтва української народної поезії задержали ся з 16-го і 17-го століття. Сей період політичної самостійности України з її могучою бувальщиною велїв забувати старі пісні про героїв, а творити нові. Також і сї пісні є спорадично визначні. Поширили ся вони в народі за помочию устних переказів. Перший раз аж на початку 19-го столїтя, щоби зібрати сї пісні, видав Михайло Максимович їх першу збірку, а в 1834-тім році видано другу, ще богатщу, і заосмотрену історичними увагами. Головно Максимович запопадливо дбав про українську народну поезію. Він перевандрував цілий край здовж і поперек, приглядав ся звичаям народу і всьо записував. Пізнїйше се робили инші, також з успіхом, і все повставали нові збірки пісень, які дотепер виключно жиють в устах народу. Викрито скарби пісень, які богатством краси змусили зачудувати ся кождого і сейчас притягнули всї змисли. Щирість і богатство сеї, доси незамітної народної поезії притягали до себе все ширші круги; творили ся товариства, а в половині 19-го столїтя досліди на поли української народної поезії були вже в половині усеї духової сили.

Лицарські пісні оспівують найбільше діла козацьких війн, сповіщають про війни з Татарами, Турками і Поляками, як також про терпінє українського народу під пованєм сих народів. Вони завдячують своє повстанє періодови від 15-го до 18-го столїтя.

Численні, як у всїх народів, є лїричні пісні, з яких знова визначають ся любовні.

Один з невсипущих збирачів і найліпший знавець української народної поезії, Микола Костомарів, надав сїй поезії незвичайну характеристику. Після нього вона є нероздільною від природи, вона оживляє її, робить її учасницею щастя і болю людської души; трави, дерева і птиці, зьвірята, небесні сьвітла, ранок і вечір, горяч і сніг, — всьо дихає, думає, співчуває з чоловіком, всьо кличе його до себе чарівним голосом.

Українські пісні про героїв відзначають ся тим, що в них описуєть ся точно вчинок того героя і сам герой знайде в тій пісни свою особу. Герої і їх діла з 16-го і 17-го столїтя остають до нині живими в піснях. Сї пісні по більшій части є навіяні смутком і болем. Є вони жалісливими нарікaнями на невдалі битви і програні війни.

Але як остала ся жиючою українська народна поезія і мова, так через столїтя остало ся в українськім народі могуче бажанє національної і державної самостійности.

*) У Епопея, епос — лицарська пісня, що оповідає про події, які обходять цілий нарід; поема з житя героїв.

Людмила Волошка.

РАНОК.

Заяснїло вже на сході —
Почина вставати сонце
І промінем злототканим
Зазирає у віконце.

Тихо листечком тріпоче
Ліс, усипаний росою;
Серед лугу запашного
Вже косар стоїть з косою.

Зграя пташок легкокрилих
Повертаєть ся із гаю
І в блакитному просторі
Пісню ранкови співає.

Вітерець пробіг над ставом,
Сколихнув сумну тополю
І, пігнавши рясні филї,
Ген повіяв ся по полю.

(„Зоря").

Порозуміне.

(„Чернигівська Земська Газета", ч. 59, з 17. серпня 1917).

Ще місяць тому, в своїй статї в „Земській Газетї" — „Хто як розуміє", я доводив, що російські соціялїстичні верстви не розуміють глибоко демократичного, ідейного українського руху і відносно його йдуть разом з буржуазією московською, нога в ногу.

Але страшенно швидко йдуть тепер події, — на політичну орієнтацію, на вироблене думки і навіть на зміну позиції потрібні і впливають не роки, не місяці.

Нове, творче жите величезними кроками іде наперед; тиждень, день, а инколи і година приносить щось несподіване, нове, відкидає старе, дає поправки. Стало ся се і в відношеню російської демократії до українського питаня. Факт згоди, мирного договору двох демократій — української, в особі Української Центральної Ради, і російської, в обличу соціялїстичних міністрів тимчасового уряду (як відомо, кадети, — буржуазні елементи російського уряду в момент згоди залишили ряди його), сей факт, факт дуже радісний, сьвідчить, що попередні непорозуміня були лище нерозумінєм російською демократією ваги і змісту справи, що у демократій, демократій справжних противлежностий нема.

Один трудовий нарід народови другому не є і не може бути ворогом. І справдїж. Як тільки трохи змогли, захтївши того, соціялїстичні круги Росіян розібрати ся в тім, чого жадає й до чого стремить нарід трудовий — український, — як у їх пресї залунали инші, цілком протилежні тим, про котрі я писав в попередній статї, голоси — тойсамий „Труд", орган соціялїстів-революціонерів, про котрого неприхильну і навіть лайливу передовицю я й інформував, днів через три вмістив нову, цілком протилежного змісту, і в нїй витав Українців в їх справедливих домаганях переведеня в жите тепер же підвалин автономного ладу. Другий орган тих же російських соц.-р-ів „Дѣло Народа", — вмістивши спершу ворожу до українства статю міністра Чернова, через кілька день, в ч. 80, змінив вже тон, дав дуже розумну і вже цілком иншого характеру статю Брюлової-Шаскольської, в котрій чудово доказуєть ся вся справедливість домагань української демократії і доводить ся се по пактам. „Если мы встанемъ на путь замѣны государствомъ націи, то это только осложнитъ и безъ того трудное и сложное дѣло русской революціи, ибо централистическимъ путемъ не можетъ идти страна, въ которой „господствующая" нація обнимаетъ собою 47 процентовъ населенія. Тогда украинцы будутъ правы въ своемъ недовѣріи ко всей русской демократіи" — читаємо ми в названій статї. На честь „Дѣла Народа", се писало ся в нїм ще до згоди офіціяльної двох демократій. Тепер же після неї, не тільки „Труд" та „Дѣло Народа", тепер всї, майже без виїмку, часописи соціялїстичні витають український нарід, уважають справедливими його домаганя, витають згоду київську, радіють їй. І навіть відвічно ворожий, тенденційно ворожий нам орган „Кіевская Мысль" і та скінчила цькувати українство і, вмить змінивши фронт (що там за таємні мисли і думки тої „Мысли" — ми не знаємо), також „радіє" і „витає".

Безперечно сила змін приємних за сей місяць. Зміна позиції демократичної російської преси, прихильне відношене до української справи рад салдатських та робітничих депутатів (згадайте постанови Всеросійського Зїзду сих рад, постанову Полтавської Ради і инші), порозуміне Української Центральної Ради з національними меньшостями, нарештї, як апотеоза, як спокійний, лагідний акорд, що закінчує довгу, часто бурну, неспокійну мельодію, — згода уряду центрального з Центральною Радою. — Всї сї яскраві факти — є фактами величезної ваги. Останний же, — згода повна між урядом і Радою, до того-ж є й факт безумовно історичний. А пригадати хоч би й те, що при кінци мая, ще коли делєґація українська їздила до Петрограду і вимагала від уряду навіть меньше від того, що Україні тепер дано, уряд тимчасовий не визнав Центральної Ради „правомочнимъ органомъ и вѣрнимъ выразителемъ чаяній украинскаго народа" і у всїх головних домаганях делєґації тій відмовив.

Отже тепер викинені дручки з колеса. Нема мотивів для непорозумінь демократій. Російська визнала факт істнованя, всї домаганя і права нашої, — наша, в свою чергу, побачила, що мала в російській не ворога, а лише не зумівшого добре в справі розібратись, кардинально помилявшого ся і чесно помилку свою виправившого прихильника.

На радість нашу і на нерадість кругів буржуазійних у сїм бачимо зайвий доказ братерства демократій, спільности їх ідеалів, бачимо, що вона є єдиний творчий трудовий нарід, єдиний і могутний.

Ще одного факту не можу тут я обминути.

Розвязане конфлїкту сприяло і розвязаню другої дуже серйозної справи. В звязку з ним цілком виявили своє справжнє обличе щиро буржуазійні елементи тимчасового уряду, добродії кадети. Вільний і величний подих двох демократій виштовхнув їх на авансцену, наперед, і ті, хто так довго гальмував всю справу, хто кружійствував і за кулїсами сварив соціялїстичні верстви двох народів, напевне не мати-муть сили надалї провадити з тим же успіхом політику свою. Цілком ясна тепер фізіономія кадетів і з певностию надалї, можна сказати, що не получимо ми нї в якій справі зеднаних голосів товаришів соціялїстів і добродіїв панів кадетів, демократії справжної і істинно централїстично-імперіялїстичної буржуазії.

Так отже тепер є всї підвалини для спільної роботи народів; нарід український простяг руку російському і всїм тим, що заселюють Україну. Вся наша праця мусить іти тепер на те, аби зміцнити, поглибшити сї підвалини. Вся наша праця мусить іти на те, щоби разом і спільно всїм творити нове жите. Богато камінців лежить на нашім шляху. Дизорґанізація продовольча (харчова), темні сили, ріжні ексцеси та анархічні виступи — все се каміні великі. Але коли скинений такий великий камінь, як нерозуміне одною демократією другої, я вірю, я не можу не вірити в те, що й всї останні хутко злетять зі шляху, і пійдуть Україна і вся федеративна Росія без перешкод по дорозі чистїй широкого, щасливого, вільного житя.

Микола Шраг.

P. S. Після того, як була набрана ся статя, менї довело ся бути в Києві на засїданях Комітету Центральної Укр. Ради, вже доповненої представниками меньшостий — народів російського, польського та еврейського, і виявило ся, що представники їх, представники демократій, увійшовши в склад Комітету Укр. Центр. Ради, не тільки не ставлять ся до неї тепер ворожо, а навпаки, після кількох днів спільної праці, коли побачили, як робить і чого хоче демократія українська, вибрали разом з останними новий Генеральний Секретаріят Український (в нього між иншими війшли — один Росіянин с. р. Зарубін і один Еврей бундовець Рафес), виробили разом з Українцями статут Генер. Секретаріяту і, нарештї, в горячих промовах визнали, що вони ранїйше помилялись, а тепер бачать, що Україна не тільки не буде краєм національної ворожнечі, а напевно стане прикладом для всїх країв і всїх народів, як треба те національне питанє розвязувати і що факт згоди національностий на Україні є першим з тих, що приведуть нас до великого інтернаціоналу.

М. Шраг.

З кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

До Впов. Передплатників і Читачів „Свободи".

Ми одержали богато листів зі скаргами від членів У. Н. Союза і передплатників „Свободи", що часопись не приходить їм реґулярно. Тому на сїм місци ми заявляємо, що причина сього не лежить по нашій стороні. Ми відсилаємо часопись кождому, чи він член У. Н. Союза чи передплатник „Свободи". Вівтіркове число висилаємо в понедїлок вечером, четвергове — в середу вечером, а суботнїшне — в пятницю вечером. І для всїх часопись висилаємо на почту разом.

Ми віримо, що доручуванє нашої часописи спізняєть ся, бо ми самі про се переконали ся. Але передплатники і читачі „Свободи" повинні знати, що не лише „Свобода", але й инші ґазети спізнають ся. Деякі, навіть анґлїйські, денні часописи приходять до нас разом з цілого тижня.

Се треба пояснити хиба великим навалом праці на почті. Звісно, що правительство віддало тепер почті всю кореспонденцію: всїх міністерств, всїх адміністрацій. Дальше, великий навал військових квестіонарів і т. п. То всьо потребує на почті часу, щоби переглянути. А кореспонденція правительства мусить бути найперше пблагоджена, так, що кореспонденція приватних осіб оставляєть ся на другім місци, а всї ґазети аж на кінци. Крім того тепер зменьшено число поїздів, які перевозять пасажирів і почту; величезну більшість поїздів призначено для перевозу угля, поживи, зелїза, амуніції і т. п.

Отже опізнене доручуваня ґазети не є нашою виною, а про се може послужити факт, що Ню Йорк від Джерзи Сіти є віддалений всього о 15 мінут їзди кінним возом (яким перевозять почту), а „Свобода" і инші ґазети спізняють ся там о 3 або 4 днї. Ми приміром вишлемо „Свободу" в понедїлок вечером, а до Ню Йорку вона зайде деколи аж в четвер вечером. У виїмкових случаях (приміром сьвята і т. п.) опізненя з нашої сторони ми наперед повідомляємо в „Свободі". Длятого ми просимо всїх бути трохи терпеливими; може сю перешкоду з часом усунеть ся.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ".

Повідомлене.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬ СЯ ВСЇХ ІНТЕРЕСОВАНИХ, ЩО В МІСЯЦЯХ: СІЧНИ, ЛЮТІМ І МАРТІ, БУДЕ ПРИНИМАТИ СЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Успішні ліки ДОМАШНІ.

Кашель і перестуджене

є на деннім порядку. Щоби сему запобічи і вилїчитись від сеї хороби, уживайте **Северів Бальзам на легкі.** (Severa's Balsam for Lungs), який є помічний від кашлю і хрипки. Ціна 25 і 50 цнт.

Женщини і дівчата

дуже часто підпадають ріжній невидючій хоробі, від якої стають нездібними в кождоденній праці і знеохочують самі себе до дальшого житя. В такім случаю є помічний правдивий приятель терплячих женщин **Северів Реґулятор** (Severa's Regulator). Ціна $1.25.

Масть на рани

яка по ужитю скоро гоїть і лічить рани як з натертя, опареня, попеченя, скалїченя є конечно потрібна в кождім домі. Питайте за **Северову гоючу масть** (Severa's Healing Ointment), яка є дуже добре відома зі свого гоєня. Ціна 25 цнт.

Виполокуване уст,

горла і ран, вмивання зубів, ясен, болячого і закатареного горла і носа є дуже помічний **Северів Антісепсоль** (Severa's Antisepsol) який дасть приємний запах у віддиханю і в устах. Ціна 35 цнт.

Затверджене жолудка

приносить часто за собою заворот голови, жолтїлицю і докучливости печінки. Щоби запобічи сему, уживайте **Северові Піґулки на печінку** (Severa's Liver Pills). Ціна 25 цнт.

Надзвичайний лінімент

або так званий олій до натираня слабих частий тїла, як від ревматизму, невральгії і т. п., є дуже помічний по ужитю **Северів Ґотарський Олій** (Severa's Gothard Oil). Ціна 30 і 60 цнт.

Біль в крижах

повстає від слабих нирок і печінки. Проте треба дуже бути осторожним і зараз ужити **Северове лікарство на нирки і печінку** (Severa's Kidney and Liver Remedy), щоби запобічи тій хоробі в дальшім розширюваню ся від якої повстає жолтїлиця, всякі кислоти в жолудку і обтяжене в моченю. Ціна 75 і $1.25.

Добрий апетит

додає охоти до праці і приносить спокійність. Проте поправте свій апетит їди і позбудьте ся всяких затверджень і нестравностий. Уживайте **Северову жолудкову Горич** (Severa's Stomach Bitters), яка є також помічна старим і немічним людям. Ціна 75 цнт. і $1.50.

Біль голови

потребує скорої помочи, як і невральґічні слабости. Проте треба скоро ужити **Северові Оплатки на Біль Голови і Невральґію** (Severa's Wafers for Headache and Neuralgia) які суть помічні по ужитю. 12 в коробці. Ціна 25 центів.

Нечиста кров

є причиною ріжних викидів, болїв, чираків, ран, а щоб їх позбутись і щоб була чиста кров, треба ужити **Северів чиститель крови** (Severa's Blood Purifier) який є дуже добрий і скоро лїчить. Ціна $1.25.

Слабі нерви

спричинюють нервовість, безсонність, гістерію, обезсилене, вичерпане і взагалі ослаблене. Щоби бути сильним і здоровим, треба ужити **Северів Нервотон** (Severa's Nervoton) а він Вам поможе. Є се дуже добрий лік на слабі нерви. Ціна $1.25.

Лїчниче мило

повинно знаходитись в кождім домі, щоби мати все під рукою при купели немовлят і дорослих, при голеню ся; батька, матери і дочки при митю і вмиваню ран. **Северове Лїчниче Мило на шкіру** (Severa's Medicated Skin Soap) дуже відповідне. Ціна 25 цнт.

Свербячі викиди

бувають від вісип, корости, солоних течей, лїтних виприв, від укушеня заразливої мушки, пчоли, головно уколеня і лишаїв. Відповідним ліком на се є **Северова Масть на Шкірні хороби** (Severa's Skin Ointment) яка помагає по першім насмарованю. Ціна 50 цнт.

Нестравність

робить чоловіка слабим, є причиною затвердженя і травности. **Северів Бальзам Житя** (Severa's Balsam of Life) помагає позбутись тої хороби. Робить сильним в суставах і реґулює пильність печінки при праці. Ціна 85 цнт.

Пишіть по цінник Северових ліків, який висилаємо даром. Купуйте Северові ліки всюди в аптиках. Де їх ще нема на складі, звертайтесь впрост до нас. Жадайте всюда по аптиках. Жадайте лише Северові ліки. Стережіть ся підроблених ліків.

Северів український календар на 1918 рік вже готовий.

Жадайте його в аптиках, або пишіть до нас. Дістанете даром.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

Головний Уряд Українського Народного Союза

SUPREME OFFICERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASS'N.

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДАТЕЛЬ:
КОНСТАНТИН КИРЧІВ,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

ГОЛОВНА МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬКА:
МАРІЯ ВІЛИК,
5020 W. 32nd St., Cicero, Ill.

ГОЛОВНИЙ МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬ:
АНДРЕЙ СТЕФАНОВИЧ,
236 Park Road, Ambridge, Pa.

ГОЛОВНИЙ РЕКОРДОВИЙ СЕКРЕТАР:
МИХАЙЛО УГОРЧАК,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНИЙ ФІНАНСОВИЙ СЕКРЕТАР:
СЕМЕН ЯДЛОВСЬКИЙ,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
ВАСИЛЬ ЛЕВЧИК,
48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

РЕДАКТОР „СВОБОДИ":
ОСИП СТЕТКЕВИЧ,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАВІДАТЕЛЬ „СВОБОДИ":
АНДРІЙ САВКА,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
ДМИТРО КАПІТУЛА,
Box 565, McAdoo, Pa.
НИКОЛАЙ РОСОЛОВИЧ,
1950 Bristol St., Nicetown, Philadelphia, Pa.
ОЛЕКСА ТРАЧ,
130 Tilghman St., Allentown, Pa.

РАДНІ:
ВАСИЛЬ ГРИШКО,
439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
РОМАН СЛОБОДЗЯН,
813 No. 8th St., Philadelphia, Pa.
МИХАЙЛО ПЕТРІВСЬКИЙ,
1500 So. Third St., St. Louis, Mo.
ОМЕЛЯН РЕКРУТ,
18 Bishop St., Providence, R. I.
ГРИГОРІЙ КРИВОВЯЗ,
1628 W. Superior St., Chicago, Ill.
ІВАН ПЕДЕНСЬКИЙ,
3227 Salmon St., Philadelphia, Pa.
АННА ДОРУНДА,
404 Fourth St., Taylor, Pa.
МЕЛАНІЯ КРАВЧИШИН,
1396 Newport Ave., Northampton, Pa.

Головна Канцелярія У. Н. Союза находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J. Telephone 498 Montgomery.

ДОПИСИ.

З GARY, IND.

Перебрав мірку.

В „Народній Волї" ч. 2 (з четверга, 3. січня 1918 р.) на 5-тій стороні, в рубриці „Дописи" під заголовком „Що люде думають про Народну Волю", якийсь соціялїстичний анальфабет, Василь Мельничук з Буковини, написав чи підписав дуже мудру і правдомовну річ... Він десь винюхав, що є на сьвіті такі ґазети, до яких можна писати хоч би і найгірші брехні та клевети. Пан Мельничук удав ся до млина „Народної Волї", насипав на кіш і почав молоти...

„Ґазета „Народна Воля" — меле буковинський „поступовець" — є для мене найцікавійшою і поучаючою ґазетою, тому без неї я не обійду ся ніколи, хиба би стала на иншу дорогу".

Можливо, що „Народна Воля" є для п. Мельничука найцікавійшою ґазетою, я й не перечу, а поучаючою також, бо видно, як учений Мельничук з ученої ґазети „Народної Волї" вивчив ся і написав учену шість-цалеву допись в ученій „Народній Волї".

Далї п. Мельничук прирікає, що без тої „найцікавійшої" і „поучаючої" ґазети не обійдеть ся; але за одним замахом грозить, що як „Народна Воля" зверне на иншу дорогу, то тоді він мусить без неї обійти ся. Отже я грішний раб Божий прошу Господа і панів редакторів „Народної Волї", щоби „Народна Воля" не звертала ся на инші дороги, бо як зверне, то відкиж п. Мельничук буде черпати свою науку і де буде дописувати свої шість-цалеві поучаючі дописи?..

Далї п. Мельничук пише: „Я не знаю, щоби то було з нами, як би не було „Народної Волї" тут в Америцї".

Пане Мельничук! Коли Ви сього не знаєте, то не беріть ся про щось подібного писати. А тепер Вам, п. Мельничук, скажу, що би то було, як би „Народної Волї" не було в Америцї. Отже: не було би нинї таких міжусобиць, не було би між нами, американськими Українцями, братовбийчої боротьби, не було би ніяких доносів ані доносчиків і кириників, не було би два Союзи, а був би лиш один сильний У. Н. Союз. На тім був би український нарід більше скористав, ніж Ви, п. Мельничук, на науцї з „Народної Волї".

В иншім місци п. Мельничук каже: „Одно знаю, що ми би правди не мали почути ні від якої ґазети. А як би читали фальшиву гнилу „Свободу" та інквізиторську „Америку", то знали би ми лише то, що треба бути покірним, терпеливим", і т. д.

Здаєть ся, що як п. Мельничук писав висше наведені слова, то мусів передтим ликнути собі здорово правдивого пчільного, пахучого меду, який дістав з „Народної Волї" в заміну за свою шість-цалеву допись і передплату. Бо чейже „Народна Воля" слова додержує і що обіцяє, то і дає своїм дописувателям і передплатникам. Отже п. Мельничук як закоштував „правдивого, пчільного, пахучого" (може і три фунти нараз), то не хоче бути покірним, як „Свобода" і „Америка" учить. Він має охоту починати ґазетярську революцію, бо почув в собі силу, як той Іван з мукою, котрий ликнув собі Буй-тур.

Пане Мельничук! Я не хочу довго розводити ся над Вашою клеветою, бо шкода часу і місця в нашій цінній „Свободі", але Вам раджу: на будуче як будете що писати, а може й готове підписувати, то не вживайте передтим „пчільного"; а тоді і „Свобода" не буде Вам представляти ся фальшивою ані гнилою, бо звісно, що вона такою не є. Тоді Ви будете знати, як яку часопись оцінити: що в ній є доброго, а що злого, і як зло направити.

Тож позір, п. Мельничук! Майте мірку!

Андрій Цебак.

Надія Кибальчич.

Ярина.

Ярина не могла спати. Їй хотїло ся схопитись і тікати не знати куди, аби далї від своїх, від своєї хати, від свого села.

У вікна заглядала місячна ніч, біла та чиста. Садки, що давно вже почали жовкнути та осипати ся, здавали ся тепер густолистими, наче весною; тільки з глибокого неба та від далеких зірок віяло осінним холодом.

Ярина підвелась і, дивлючись у вікно, стала прислухуватись; та навколо було тихо і непорушно.

Вона почала згадувати те, що стало ся з вечера, і її обхопив огид. Тепер їй все було ненависне — і рідні, і чужі, вона сама, і цілий сьвіт!...

Завжди мовчазна, завжди похмура, завжди готова задля самолюбства від усього відмовити ся і на все піти, вона сама вчора такого накоїла, що гидко й соромно згадати.

Вона була богатого роду, тільки дуже негарна й недолуга. Через те, що за нею було велике віно, її богато сватало, та вона не хотїла йти заміж, бо бояла ся, що доведеть ся зазнати глуму й докорів, що погана й слабосильна.

Однак не хотїло ся й старою дївкою вік вікувати.

Пійшла вона за негарного, не молодого і бідного парубка, думаючи, що йому нічим буде докоряти, — сам такий, як вона, та ще й убогий. Тільки вона не знала, яка у нього вдача. Він був ледачий і любив гуляти. Як узяв жінку, та ще й богату, то покинув усю роботу і пустив ся гуляти. Де тільки збирали ся гуляки, там був і він.

Ярині було тяжко робити за двох, а ще тяжше, що чоловік зневажає, свекруха дорікає, а люди дратують.

— Як би жінка була гарна та привітненька, та веселенька, щоб і засьміяла ся і заспівала, то не тікав би з дому, — допікала свекруха.

А люди розказували, де і як і з ким він є та грає в карти, і завжди при тім, спочуваючи, додавали, що де-далї, то все гірше буде...

На свою біду Ярина вийшла дуже ревнивою і як Павло став тікати від неї, то з нелюба став любим. Коли сусіди те примітили, то не було їм красшої розваги, як дратувати її: то бачили його з Степанидою у березї, то з Ганною біля клуні, то він ходить до Марти, то до Секлети. Ярина мовчала, тільки блїдла і аж трусила ся від гніву та одчаю.

Проте, вказуючи то на одну, то на другу, то на десяту, робили так, що власне ні до одної Ярина не могла ревнувати, бо ті супротивниці міняли ся занадто швидко. Опріч того вона не мала ніяких доказів, що Павло її зраджує, бо справдї Павло ні з ким і не кохав ся.

Тільки останніми часами всї сусїди разом уперто вказували на недалеку хату, де жив товариш Павловий, ще нежонатий. У того була мати, котру всї на селї звали — „вдова Степанида". Їй було вже літ сорок, та була вона ще дуже ставна, білолиця, чорнобрива з сірими, блискучими, зваблививими очима. Руки в неї були білі та ніжні; одягала ся вона завжди дуже чепурно та гарно, мов у сьвято.

У неї було за що купувати вбранє: за свій вік вона мала богато коханців і всї вони ділили ся з нею своїми достатками. З коханців останного часу був один молодий парубок, що вмер від сухіт, відписавши Степанидї свої гроші, — кількасот карбованців.

Степанида була дуже розумна жінка, привітна, весела, коли треба, — поважна, коли годило ся. Павло справдї учащав до її хати; там трохи не що дня збирала ся компанія, пити та гуляти. Властиво, знаючи Степаниду, не можна було думати, щоби вона схотіла принаджувати Павла; однак Ярина не думала, що її чоловік такий вже зовсім нецікавий ні для кого.

Минув рік страшної муки. Людський поговір вже більше ні на кого не вказував, як тільки на саму Степаниду, а Павла дома так як і не бачили.

Вчора вечер, коли Ярина вийшла за ворота на улицю, там на колодках зібрало ся чимало людий; був і Павло, була й Степанида. Всї тільки й робили, що натякали на сю пару. Ярина стояла мов скаменїла; та бояла ся вона й піти геть, щоб люди не стали сьміяти ся, як вона розсердить ся й піде. Степанида поводила ся, як завжди, дуже повздержно, тільки всім давала знати, що вона красша від Ярини, розумнійша та принаднійша. Далї вона не втерпіла і зачепила Павла злегенька, зовсім ніби знецацька, — та так мило, так принадно, що роздратована Ярина забула все на сьвіті.

Зірвала ся така лайка, яка ніколи й не снила ся Ярині. Степанида-ж мала такий безвинний ображений вигляд, на очах сльози, з уст не вирвало ся ні одного поганого слова.

Всї сусїди позбігали ся слухати, наче дома вони ніколи не чули лайки, — і всї сьміяли ся з Ярини.

Отож серед безсонної ночи Ярина схопила ся, в півтемряві знайшла сірники, вирвала шматок старої сорочки і, добувши з печи ще не зовсім пригаслого жару, завязала його в полотно.

Потім тихенько вийшла з хати і несьвідомо криючись попід тином, куди не сягало місячне сяєво, попрямувала до Степанидиної хати. Ярина виразно уявляла собі, як у тій хаті хорошо: стїни рівнесенькі, білі, скрізь шматки шпалерів, у кутку богато образів, над ними розкішно вишиті рушники, лямпадка велика, червона. У другому кутку велика скриня, накрита квітчастим килимом, здовж стїн дубові лави, стіл застелений білим обрусом. За сволоком та за образами богато всякого сухого зіля та квіток: жовтих гвоздиків, синих васильків та сокирок, жовто-горячого крокосу.

Такий запах у тій хатї! Там завжди цілий день сонце; навіть у похмурі днї там якось сьвітлійше ніж по других хатах... І хазяйка там завжди весела та чепурна; як увійде, наче сонце зійде...

Ох, якою хорошою, принадною, переможною та глузливою здавала ся Ярині Степанида!

Пекуча ревність як огонь обпила Ярину. Вона наважливо підійшла до Степанидиної хати, стала на приспу і застромила ганчірку з углем та сірниками у стріху.

Се якось відразу заспокоїло її. Вона, вже не ховаючись попід тином, вернула ся до дому і лягла.

Через кілька хвилин вона чи дуже замислилась, чи задрімала, коли несподівано почула крик і, розплющивши очи, побачила, що вся хата осяяна полумінем. Вона кинулась до вікна. Десь близенько — здавало ся зразу ніби біля самого вікна — вибивало ся рівно вгору червоне неблискуче полумя. Се було Ярині так несподівано, що вона з криком вибігла на город.

Звідусіль збирали ся люди; жінки тужили та плакали. Ярина побачила Степаниду, що в одній сорочці та спідниці, нерушно стояла серед подвіря. Ярині стало страшно сеї хорошої жінки, такої безпомічної в ту мить. Ховаючись, Ярина стала під коморою, не відводячи очий від Степаниди. Потім глянула на хату. Вся стріха вже була в огни і полумя підіймало ся все висше та висше, робило ся все блискучійше та рухливійше.

Люди метушили ся, щось кудись тягли; жінки вибігали на дорогу і одноманїтно, з одчаєм, гукали:

— Ратуйте! Ратуйте!...

Тільки одна Ярина не рушила ся з місця...

THE NEW RIVER COMPANY

Оперує 15 копальнями в околицях Ню Рівер, більшість з них находить ся при двох дорогах зелїзничих, які дають добру доставу возів а тимсамим і роботу на кождий день. Добрі школи, церкви і т. п. Тут є на продаж мешкальні доми для робітників на легкі місячні сплати. Задля тревалої роботи, добрі майнери заробляють від $100.00 до $125.00 на кождих два тижні. Може дістати тут роботу кількох майнерів. Голоситись можуть лише добрі робітники. Коли ви сим заінтересовані пишіть або голосіть ся у Вашій мові до

MR. O. P. ANDERSON, McDONALD, W. VA.

АНСОНІЯ, КОНН.

Позір! Українці! Позір!

Український Драматично-Співацький Кружок з Дерби, Конн.
— відограє —
в суботу, дня 19. січня 1918 р.
в „Джерман Гол"
на Мейпл улици в Ансонії, Конн.
театральне представленє
„СТРАЙК"
сценічний образ в трох діях з житя заробітників в Галичині, твір Н. Струтинського.
Початок представленя точно 6.30 вечер.
ЦІНА МІСЦЬ: І-рядне 50 цнт.; Ґалерія і ІІ-рядне 35 цнт.
По представленю відбуде ся
ВЕЛИЧАВА ЗАБАВА
з танцями при звуках добре вишколеної оркестри ансонїйської.
Просить ся всіх доокола живучих Українців прибути як найчисленнїйше. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 5-7

НЮ ЙОРК, Н. Й.

НА ДОХІД УКР. НАРОДНОГО ДОМУ
— відограє —
ТЕАТР НАРОДНОГО ДОМУ
в неділю, дня 13. січня 1918 р.
в сали Народного Дому,
217-219 Іст 6-та ул., Ню Йорк,
дві штуки а то:
І.
„ЯК ВОНИ ЖЕНИХАЛИСЬ"
комедія А. Волоцького.
ІІ.
„ПО РЕВІЗІЇ"
комедія Кропивницького.
ВСТУП З ГЕТЦЕКОМ 50 І 35 ЦНТ.
Початок о годині 6.30 вечер.
Дорогі Родимцї! Перебувши малі трудности, Театр Народного Дому ввійшов в житє і буде стало давати представленя в Народнім Домі. Прибудьте громадно на представленя і закінчіть старий рік весело, щоби набрати сьвіжих сил до нової працї на народнім поли в 1918 р. 5

·СЕНЗАЦІЙНА·НОВИНА!
НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

„На відпуст до Києва"
комедія в 3-ох діях
написав
П. А. Стеценко
відограєть ся перший раз
ДНЯ 17. ЛЮТОГО 1918 Р.
в Арлінґтон гали,
19-23 E. 8. ул., Ню Йорк, Н. Й.
Ширшу програму подасть ся пізнїйше.
Книжка „На відпуст до Києва" вкороткім часї вийде з друку. Голосїтись на адресу книгарні тов. „Просьвіта". 4-5
UKRAINIAN BOOK STORE,
16 E. 7th St., New York, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Ціна за примірник 30 цнт., за 15 примірників $3.35.
Замовленя і гроші посилайте до:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Позір! Українці! Позір!
ТОВ. „БОГОРОДЧАНИ" В НЮ ЙОРКУ,
відділ 233 У. Н. Союза
— уряджує —
в суботу, дня 12. січня 1918 р.
о годині 6.30 вечером
В LIBERTY HALL,
255 Houston St., New York, N. Y.
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
МУЗИКА ДОБІРНА.
Вступ 25 цнт. від особи.
Шановна Громадо! По трудах працї пійдім ся на спільну забаву в першу суботу по постї, в Навечерє Маланки, на закінчене старого року. Кождий Українець і Українка, як також кожде українське товариство повинно взяти участь в нашій забаві, тому що часть чистого доходу призначена на народні цїли. На бали будуть крім танців також ріжні инші товариські забави. На бали будемо приймати в члени товариства—охочих вступити—за половину вступного.
Прийдіть а певно не пожалуєте.
За добру забаву ручить
3-5 КОМІТЕТ.

ДОБРЕ ДЛЯ ВСІХ.

На жолудкові недуги терплять всї верстви і кляси людий. Мужчина чи женщина, молодий чи старий, кождий може занедужати на нестравність. Але на щастє є лік, котрий в многих случаях оказав ся знаменитим средством проти жолудкових недуг, а тим ліком є правдиве Лїчниче Гірке Вино, яке виробляє Michael Bosak Co., Scranton, Pa. Ціна $1.00 за фляшку, а уживати його належить при їдженю. Се вино є добре для всїх, в кого жолудок не в порядку. Його можна поручати проти бракови апетиту, вітрів, кольок, болів в середині і т. д.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую своєї жінки **АННИ НАУЧУК**, зам. **ВАКАРУК**. Походить з села Підвисокої, пов. Снятин. Перед кількома роками перебувала в Муз Джав, Саск., Канада. Хто би о ній знав або вона сама, зволить ласкаво зголоситись на адресу: 4-6
WASYL WAKARUK, c/o Candy Store, 172 Henderson St., Jersey City, N. J.

Пошукую свого шваґра **МИХАЙЛА РІЗУНА** з села Замістя, пов. Вашківці, Буковина. Перед 2 роками перебував в Сміт, Айдаго. Хто би о нім знав або він сам, зволить зголоситись: 3-5
GEORGE LUKESKY, 1612—8th Ave., W. City, Vancouver, B. C., Canada.

Пошукую свого брата **ІВАНА МОНИЧА** з села Добрівляни, пов. Заліщики. Хто би о нім знав або він сам, зволить зголоситись на адресу: 3-5
HARRY MONYCH, Edmont Camp, Melstrand, Mich.

Пошукую свого краяна **ВАСИЛЯ ШЕРЕМЕТИ**, з Сільця Белзкого, пов. Сокаль, Галичина, котрий виїхав перед 3-ма місяцями з Дітройт, Міш. Хто би о нім знав або він сам, нехай зголосить ся на адресу: 3-5
PETER MAIK, 22 Berris Ave., Hamtramck, Mich.

А. Т. БІЛІНСЬКИЙ.
Продаємо реальности, асекуруємо, полагоджуємо нотаріяльні справи, відкупуємо залеглі рахунки, перепроваджуємо правні документи. Говоримо по українськи, російськи, польськи, словацки, чеськи, німецьки і італїйськи. Адреса помешканя: 1111 Branch Ave., office: 313 Schofield Bldg., Cleveland, O. 149вс6

ЗНАМЕНИТІ І СМАЧНІ
ПЕЧИВА І КЕКСИ
НА СЬВЯТА
по дуже низьких цінах в знаній всім пекарні 3-6
GEORGE MUNDURFF & SON, 142 First Ave., New York City.



ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОГИ ріжних річий: як: годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, светрів, шапок, капелюхів і много других всяких річий. Також посідаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, колиди і календарі восьні. Пишіть сейчас на адресу: —40
AMERICAN SALES CO., 1926 W. Huron St., Dept. H., CHICAGO, ILL.

НОВІ ОБРАЗЦІ



правдиві фотографічні репродукції з житя **ГАРНИХ ЖЕНЩИН** чарівних поз, кольорований відповідно до природи. Висилаємо в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, грішми або моні-ордером.
OWENS PUB. CO., 231 W. 129th St., New York, N.Y.

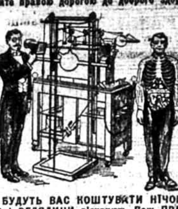
DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
107 E. 58th Street, New York, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.



Лічить своїми лїками мущин, женщин і дїтий. Лічить успішно недуги жолудка, легких, нирок і другі внутрішні недуги. Лічить з великим успіхом наддачу, ревматизм, раци, лишаї і всї скірні виклди. Лїкар сам говорить по українськи. Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділї і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до мене.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!
З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Я МОЖНА НАЙТИ.
І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR
Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.



Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.
В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіцї. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.

Довгі лїта практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне урядженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

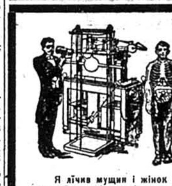
Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне застосоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ
на ослаблене нервів, болї в крижах, втрату памяти, битє серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болї голови, дрощі, привиди, ослаблене членів тїла; боляки, скірні викиди, катар, пече Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сї як і другі недуги є першою проявою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часї. Я лїчу сам причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Зволїкане є небезпечне. 77-80—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.



ЗНЕВІРЕНІ і ЗНЕОХОЧЕНІ
НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ
котрі терплять на якубудь хронїчну, нервову або збірну недугу, прийдіть до мене ще сьогодня без ніякої оплати. Моя порада і спостереженя не будуть коштувати Вас нічого. Цїлковита фізична екзамінація при приміненю X-Ray апарату відкриє Ваш дійсний стан і слабість.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Одна візита упевнить Вас про мої спосібности і вдоволить Вас, бо я даю результат в скорім часї. Я лїчу саму причину стану недуги а обяви сейчас зникають.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне примінене найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які добрі успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

Не пробуйте всяких способів. Не тратьте часу і гроший.

Прийдіть ще нинї. Я радо розмовлю ся з Вами. Я маю деякі з найновійших електричних апаратів і X-Ray машини на лїчене хронїчних, нервових і збірних недуг. Коли Ви недужі, то посьвятіть хвилю часу, щоби поговорити зі мною. Радо Вас прийму. 153—

Години офісові: 9. рано до 4. попол. Вечерами від 6. до 8.
DR. LEWIS
749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Streets **New York**
В неділї і сьвята від 10. до 2. попол.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, ЯКИЙ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ХОРОБИ ЖОЛУДКА, ЛЕГКИХ, СЕРЦЯ, УТРОБИ І НЕРОК, РЕВМАТИЗМ І ВСІ НЕДУГИ КРОВИ І СКІРНІ ВИЛІЧИТЬ В ЯК НАЙКОРОТШІМ ЧАСІ ТАК, ЩО НЕ ПОТРЕБУЄТЕ ПЕРЕРИВАТИ СВОЄЇ РОБОТИ.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи ні, позаяк невилїчимої недуги він не бересь лїчити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. пол. Голосїть ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Знамените предложенє.

Доктор Слон, звісний X-Рей спеціяліст поручає свою лїкарську услугу кождій недужій людині, лише тому, щоби всї ті, котрі були лїчені безуспішно і видали богато гроший на других лїкарів без осягненя успіху, могли покористуватись сим знаменитим предложенем.



НЕ ПЛАТІТЬ ЗА БЕЗУСПІШНЕ ЛІЧЕНЄ.

В моїм офісї находять ся всї конечні модерні, наукові прилади для докладного розсліду і лїченя всїх застарілих недуг. Моїм завданем є лїчити кожду недужу людину, а одна візита упевнить Вас об сім. Не ждіть аж Ваш лїкар покине Вас і пішле Вас до мене, а зголосїть ся самі.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Я хочу, щоби Ви відносились до мене з довірєм; я хочу, щоби Ви відвідали мене і розказали свої клопоти у своїй власній мові. Памятайте, що я не є звичайним лїкарем, але я є спеціяліст з довголїтною практикою в лїченю таких недуг як Ваша, недуги яку другі покинули лїчити. Чим довше Ви були хорі і чим тяжшою є Ваша недуга, тим більше я її люблю. Я радби так робити, як і другі, однак не можу. Я не хочу ані одного цента з тяжко запрацьованих Вами гроший, доки я не доказав Вам що я можу зробити. Не потребуєте тратити часу від Вашої працї а спосіб мого лїченя є приємний, без жадних болїв; він ріжнить ся від всїх других. Я маю знамениті машини для лїченя кождої недуги, які Вас певно задивують. Коли Ви зголоситесь, то я займусь Вами особисто, в цїли, щоби вилїчити Вас в можливо найкоротшім часї. Моє докладне розсліджене при помочи X-Рей, викаже Вашу дїйсну недугу, коли другі її не відгадали. Прийдіть до мене і розвідайтесь. Не зволїкайте, але прийдіть сейчас. Ви будете змушені прийти пізнїйше, то чому-ж би не тепер?

ПОРАДА І ПРИНЯТЄ ДАРОМ. 119—

Говорить са Вашою мовою.
PROF. DOCTOR SLOAN
SPECIALIST
408 SIXTH AVENUE,
Напротив Кауфман Брос склепу.
PITTSBURGH, PA.

Години приняти: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер., в неділї від 9.30 рано до 1-ої пополуднє.

Сими днями вийшла з друку книжочка про

Митрополита АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Ціна 25 центів.

ВЕСЬ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА УКР. СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Сю книжку можна купити у: „SVOBODA“, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ!

Я, Іван Середницький, повідомляю всіх наших Українців, що мій син був у шпиталі 16 місяців на ногу і лікарі не могли його вилічити. Новознайдена масть

„SALVA“

Юрка Сагана потрафила вигоїти в протягу одного тижня. Ся масть гоїть скрофулі, попарене, потоврене, вирзди і всі прочі рани. Замовленя прошу слати на адресу: 154-12

JURKO SAGAN,
414 Queen St., Wilmington, Del.

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 139—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

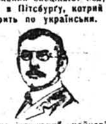
Телефон: Stuyvesant 4493



МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ. Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.



Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе свое знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ.
II. поверх, фронт. 76-80
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

ЗВІСНИЙ

DR. GREY

СПЕЦІЯЛІСТ.

ЙОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.

117 E. 17th St., New York City, близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болі крижий, голову або груди, кашель, застуду, ечему, нервовість, катар, слабости носа, горла і жолудка, серця, запір, пропуклину, геморої́ди, фістулу, ревматизм, невральгію або яку иншу недугу, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея. Коли лікар, котрий лічив Вас ще не вилічив Вас, прийдіть до мене безпроволочно.

ПОРАДА ДАРОМ. ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої. 104—

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР (говорить по українськи)



DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбургу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лічению. Я лічу ревматизм, пропуклину, геморої́ди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкірні, як і всі недуги мущин, спричинені нечистою крови. 914 і 606 уживаєсь при лічению недуг крови. Голосіть ся особисто, почтою не [illegible]. 105—

Години приняття: від 9. рано до 8. [illegible] в пятниці від 9. до 5. лише, в неділі від 9. до 2.

Рідне наше імя.

Хто ми такі,
Чиї сини, яких батьків,
Ким, за що закуті?...

Шевченко.

Всі ви тепер, любі земляки, чуєте такі слова: **Україна, Українець...** Всюди їх чути, бо всюди тепер говорять, що треба, аби **Україна** мала волю, щоб **Українці** нарешті прокинулись та своїм розумом стали жити. Всюди балакають про те, що для добра наших людий треба по селах та містах завести **українські** школи з навчанем по **українськи**, що треба також завести й військо **українське**, яке-б обороняло рідну землю — **Україну**, і т. д...

Що-ж то таке та **Україна**, хто-ж то такі ті **Українці?...**

Українці — се ми всі, що живемо на **Україні**, а **Україна** — се наша батьківщина, та велика й гарна наша земля, яку ми дуже любимо. Ми її так любимо, що виїхавши на довший час у чужий край, скучаємо за нею, а перебравшись, наприклад, в далеку Сибір на переселене, беремо з собою сьвяту землицю рідну, щоби нею присипали нам очи, коли ми помремо та коли закопають нас у чужу нерідну землю.

На тій земли українській жиє нас, любі земляки, більше ніж 35 міліонів. Весь той простір широкий, на якім розлягли ся такі губернії: чернигівська, полтавська, харківська, катеринославська, область кубанська, херсонська, київська, подільська, волинська, Галичина та пригирничні кусочки губерній — гродненської, минської, курської, воронїжської, Донщини та Бесарабії, — весь той простір є наша **Україна.**

Жиє на **Україні** великий нарід **український,** який має одну віру, звичаї, одну вдачу селянина-хлібороба, одних славних предків, одну кров горячу, яка ллеть ся в наших жилах, **одну мову...** Через те та мова наша називаєть ся **українською,** і тою мовою наш нарід дуже відріжняєть ся від других сусідських народів, як от Поляків чи Московців, або як їх иначе звуть — Великоросів.

Жиє на **Україні** богато й инших народів, окрім нас, Українців: Жиди, Поляки, Московці, не так давно зявили ся Німці та Чехи. Але найбільше на ній жиє нашого українського люду — аж 87 процентів, тобто: на 100 людий всього населеня Українців приходить ся 87 осіб, а решта 13 — на Жидів Поляків, Чехів, Москалів та инших чужих народів. Отже й земля наша, наша батьківщина не може иначе звати ся — тільки **Україна.**

Але спитаєть ся дехто з наших таки земляків, бо богато межи нами є ще людий темних та нетямущих:

— Хиба я Українець? Хиба наша земля Україна?... Се певно якась вигадка... Нам ніхто того перше ніколи не казав: ні в волости, ні в школі, ні в церкві. Називали нас просто мужиками, хлопами, хахлами чи малоросами... А тепер — якась Україна, якийсь Українець!...

Так, любі земляки! Вам ніхто не казав, що ви — Українці, що ваша батьківщина зветь ся Україна; самі-ж ви не могли того знати, бо в тяжкій праці та недолї, як то кажуть, „забудеш навіть, як ти звеш ся“... І мало ще чого не казали вам такого, що повинні були сказати всякі непрохані опікуни та вчителї ваші... Не казали, що ви такісамі люди, як і всі инші; не казали, „що Іван і Степан з тої-ж глини, що і пан“; не казали, що й мужикови бідному належать рівні людські права; не казали, що колись наші люди були вільними та рівними козаками і на своїй землї не знали над собою пана... Не казали всього того... Через те й не казали вони нашому народови, яке його питоме імя, щоби він, як той безбатченко-байстрюк тиняв ся та тулив ся в сьвіті, не знаючи, хто він і що він, чи має яке право на батьківську земельку, чи ні... Зате називали його ось-як: мудь, мужик-гадюка, хлоп; або хахол безмозглий, — се так називали й називають нас колишні і теперішні наші пани — Поляки та Великороси і ті з наших таки землячків, що на Поляків та Великоросів поперекидали ся. А ти, народе український, все те слухав і думав: „А може й справді я хлоп, або хахол; може й справді таке імя акурат до мене пристало?“...

Правда, в останні часи Московці-Великороси стали нас иначе називати, не так вже образливо: стали називати малоросами... Се, кажуть, — малороси, вони жиють в Малоросії... Гарна сторона та Малоросія, поїдемо в Малоросію, станемо там за яких начальників, будем їсти малоросійську ковбасу, вареники, послухаємо малоросійських пісень, та може ще якнебудь собі земельку придбаємо в тій Малоросії, бо вона там дуже добра та родюча...

І знов таки названо наш нарід не рідним його іменем, не старим предківським, а наново видуманим. Видумали-ж таке імя для нас ті, які себе мають за **великих — Великороси,** а нас, любі земляки, за малих, за якусь дрібничку, якою можна нехтувати, якою ще треба опікуватись, — Малі Роси — Малороси...

І в тій останній назві є такасама зневага і легковажене нашого народу, як і в прізвищи хахол...

І не треба нам, любі земляки, звати ся ні хахлами, ні малоросами, таксамо, як не треба, щоб нас звали мудь, мужик-гадюка.

Будемо звати себе **Українцями,** а нашу землю **Україною.**

Нехай пійдуть в непамять ті старі лихі часи, коли наш темний селянин на питане, хто він, відповідав, чухаючи потилицю: „Я тутешний“, або „Я хахол...“

Коли ми вступили в нове житє волі й долі, коли ми неби знов народили ся на сьвіт Божий до того нового житя і хочемо жити серед инших народів, як вільні й рівні, то ми повинні й імя своє приняти, як приймає імя після хресту кожда людина. Імя дає право бути людиною, право користувати ся славою й повагою. Наше імя є — **Українці.**

Нехай ніхто не думає, що се імя видумане недавно. Нехай ніхто з земляків Українців не вірить тим, що будуть казати, нібито се слово хтось недавно видумав на наше лихо. Се слово дуже старе. Ще тоді, коли ніхто й не чув про назву „Малорос“, „Малоросія“, вже наш нарід називав себе **українським народом,** а свою землю **Україною.** Під такою назвою знали нас тоді й инші европейські народи: Французи, Німці, Англійці, Італійці; вони приїзджали на Україну й описували нас, називаючи нас таким іменем. Тусаму назву зберегла і доси сьвідомійша частина нашого народу, справжня наша інтелїгенція, яка дбає про добро народу, не вирікаєть ся його та говорить його українською мовою.

Тільки простий нарід український через свою темноту та злидні забув своє рідне імя, і лише в піснях своїх, які давним давно він витворив, називає себе й свою країну старим не підробленим іменем. „Повій, вітре, на Вкраїну“... „Україно моя люба“... „Ще не вмерла Україна“... і т. д., і в жадній пісні своїй, чи то веселій, чи тужливій, він не називає своєї землї Малоросією. Не співає, наприклад, „Повій, вітре, в Малоросію“...

Тільки перевертні наші, ті пани та підпанки, яким байдуже добро народу, які готові його вирікти ся, які з нього кров праведную, як воду, точать, називають себе малоросами і хочуть, аби й весь наш нарід так себе називав.

Ні, любі земляки! Нам не треба бути **малими** і ми не будемо себе називати малоросами. Не будемо називати себе й хахлами. Ми — **пани** на своїй землї, славній Україні, ми — **Українці,** і горді з того рідного нам предківського імени, якого не вдало ся і не вдасть ся відібрати від нас нашим ворогам.

Ще не вмерла Україна, і слава і воля,
Ще нам, братя Українці, усьміхнеть ся доля.
Згинуть наші вороги, як роса на сонці,
Запануєм, милі братя, у своїй сторонці...

М. Ч.

(„Громадянин“).

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов“, від. 45, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючий мітінґ відбудеть ся в неділю, 13. січня, о годині 2-гій пополудни в гали Тов. Укр. Ам. Горожан, 822 П. Френклін стр. Всі члени мають явити ся на сей мітінґ, бо є богато важних справ до полагодженя. — М. Пеловський, секр.

БАЛТІМОР, МД. Бр. Пресв. Тройці, від. 320, перепровадить дня 13. січня б. р., в домі під ч. 323 С. Бонд стр., поновні вибори урядників на 1918 рік. Є ще й инші важні справи до полагодженя. Неприсутний на тім мітінґу член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Дурдела, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ“, від. 234, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся в суботу, 12. січня б. р., о 7-мій годині вечер, в гали Лютвіна при Фронт і Сент Пард стр. На сей мітінґ просить ся усіх членів, щоби явили ся і щоби кождий член якo Різдвяний дар для товариства і У. Н. Союза припровадив нового члена. На сім мітінґу будемо принимати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Відзиваємо ся до тих Українців, котрі ще не належать до жадної організації: Товариші! Не відкладайте на пізнійше того, що маєте зробити зараз! Не ходіть попід чужі пороги, нам ворожі. Лише памятайте на клич: „свій до свого“. Прийдіть до нас і ставайте в ряди тов-а „Запорожської Січи“ і У. Н. Союза. Товариші! Користайте з доброї нагоди і памятайте, що на тім мітінґу можете стати ся членом за одного долара в тов. „Запорожська Січ“ і в У. Н. Союзі. Заразом подаєть ся до відомя, що на річнім мітінґу зістали вибрані урядниками отсі товариші: К. Пілат, предс.; К. Горін, заст. предс.; С. Могила, секр. фін.; С. Чечіль, секр рек.; І. Пілат, кас.; С. Колодій, заст. кас.; М. Гриніщак, М. Костишин і І. Легкий, контрольори; С. Пілат і А. Пришляк, доглядачі хорих; М. Мандзяк, хоружний. Мітінґи будуть відбувати ся в кожду другу суботу по першім о годині 7-мій вечер в гали Лютвина. — К. Пілат, предс.; С. Могила, секр.; І. Пілат, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаємо до відома, що на річнім мітінґу тов. „Згода“, від. 62, зістав вибраний отсей новий уряд: І. Соґар, предс.; В. Волчанський, заст. пр.; Ф. Холявський, секр.; М. Кулик, заст. секр.; П. Коковиньский, кас.; І. Гатала, заст. кас.; Н. Кизан і Ю. Баіхар, контрольори; Г. Васпляк і Т. Присташ, доглядачі хорих; Т. Яцько, дверник. Слідуючий мітінґ відбудеть ся дня 13. січня б. р., о годині 2.30 пополудни, в гали МкНікол ч. 62 Ґрайс Аве. Просить ся всіх членів, аби явили ся на означений час, бо хто спізнить ся, підлягає карі після ухвали на річнім мітінґу. Просимо всіх Українців тут у нас, у Вест Філядельфії, приступайте до нашого товариства і до У. Н. Союза, бо У. Н. Союз принимає нових членів через три місяці за половину вступного, а товариство принимає членів після ухвали. Дорогі Братя і Сестри! Тепер є добра нагода забезпечити свою родину на чорну годину, бо ніхто не знає, що його завтра чекає, а Ви се самі знаєте і добру науку маєте не від одного в тій околици. Щоби пізнійше не давати запитаня секретареви, коли У. Н. Союз буде принимати членів за половину вступного. Обовязком кождого члена приєднати хоч по одному членови до нашого тварства і до У. Н. Союза, бо се наша найстарша і найпевнійша організація в Америці. — І. Соґар, предс.; Ф. Холявський, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Укр. Січ“, від. 59, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінґу вибрано отсей новий уряд: Н. Ганич, предс.; Н. Мазур, заст. предс.; П. Варій, кас.; В. Вертипович, заст. кас.; І. Бойко, секр.; М. Каблак, заст. секр.; І. Джус, Ю. Кезів і П. Гамлій, контрольори; Д. Гамлій і О. Бабій, доглядачі хорих; М. Каблак і С. Лободинський, хоружі. Місячний мітінґ відбудеть ся 13. січня б. р. в новій Українській Народній Гали під числом 108 Косут стр. (на 2-гім поверсі). Мітінґ зачнеть ся точно о годині 1.30 пополудни. Хто би хотів вступити до нашого товариства, то нехай користає з доброї нагоди, бо в сім місяци приймаємо нових членів лише за $1.50 вступного. — Уряд.

ПОДЯКА.

Отсим складаю сердечну подяку всім пп. Делеґатам і Делеґаткам XIV. головної конвенції У. Н. Союза за уділене мені помочи з фонду убогих в сумі $25, котрі я отримав 4. січня с. р., несподівано перед сьвятами. Хоч то невелика сума, бо моє тілесне ушкоджене не значне було, то й так маємо живий доказ, що У. Н. Союз не відмовляє нікому зі своїх членів помочи, хоч би і малої. Тому кличу до Вас, Родимці: Вступайте в члени У. Н. Союза, бо се одинока українська організація, котра не відмовляє помочи за так незначні калїцтва. Сє одинока твердиня наша, котрої ніхто не розібє, хоч би мав і голову свою розбити! Не слухайте крикунів, котрі торкають, що У. Н. Союз не хоче помагати своїм членам, що до него не варта вступати. Се брехня апольшених трупів, котрі стараються все шкодити У. Н. Союзови і українській справі взагалі. Тож не слухайте тих панків, лиш вступайте громадно до товариства „Любов“, від. 100 У. Н. Союза. В тім товаристві знайдете добру науку, раду і розраду, а вразі потреби — моральну і матеріяльну поміч. Сеж маєте нестертий доказ на мені, що У. Н. Союз дбає про своїх членів далеко лучше ніж другі запомогові організації. Тому вступайте в члени У. Н. Союза, а не пожалуєте. — Гаразд! — **Василь Загутинець,** член тов. „Любов“, від. 100 У. Н. С., в Гері, Інд.

КОЛИСКОВА ПІСНЯ.

Люлї, соколе, синочку,
Рожевий, милий квіт,
В нещасную годиночку
Родив ся ти на сьвіт!

Як станеш ти на ніженьки,
На шлях гіркий житя, —
Тебе криві доріженьки
Зведуть з ума, з путя.

Родини відцураєш ся
І серцем, і умом,
Чужим же закохаєш ся,
Золоченим ярмом.

Забудеш хату власную
І мову золоту,
І Матінку безщасную
Вкраїноньку сьвяту...

З зрадливими ти мати-меш
В однім човні пливти
І навіть гидувати-меш,
Що Українець ти...

Та час твоєї зрадоньки,
Мине колись, пробе, —
І серденько до правдоньки
Повернеть ся твоє. —

На землю рідну, змучений,
Ти кряжем упадеш,
Покутоньку з текучими
Сльозами принесеш.

З досади-злоби мліючи,
Неправда забіжить,
І Матінка, радіючи,
Тебе благословить!

Тимчасом ти — дитинонько,
Як те зерно в ріллі...
Спи-ж, мила, люба квітонько,
Люлї, люлї, люлї!...

Н. П.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА“.

УКРАЇНСЬКИЙ

Артист-Маляр

ВИКОНУЄ РІЖНІ МАЛЯРСЬКІ РОБОТИ, ЯК: ЦЕРКОВНІ ОБРАЗИ, ПОРТРЕТИ, ХОРУГВИ І ПОБІЛЬШУЄ ФОТОГРАФІЧНІ КАРТОЧКИ.

Адреса: 67c—

V. SIROTENKO,
c/o "SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи“.

ВЖЕ ВИЙШЛА

з друку дуже гарна книжка

ПІСНІ З ПОЛЯ ВІЙНИ

містить 62 сторін друку, кожда сторона є прикрашена друкарськими вінєтами, друкована дрібним друком. Хто купить, буде мав що читати і співати. 4-5

ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.

Спішіть, бо наклад невеликий. Замовленя шліть до Книгарні Товариства „Просьвіта“ на адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE,
16 E. 7th St., New York, N. Y.

Даром фарми

НЕ ДАЄМО, АЛЕ ДЕШЕВО ПРОДАЄМО.

На українських кольоніях в стейтах Огайо, Пенсильвенія і Тенесі, межи містами Клівленд, Йонгставн, Ірі і Пітсбург. Землї нечищені від $4.00 за акер, на 10 літ виплата. Маємо також фарми з інвентаром і до рентованя. Купуючим звертаємо кошти подорожи. Пишіть по новий каталоґ до: 3св12

R. T. Hurdle Land Co.,
3349 East 55th St.,
Cleveland, O.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.

Для ослаблених мущин.

Потребуєте післати нам лише 50 центів.



Ослаблені мущини як також нервові, дістануть радикально і раз на все вилїчені через ужитє средства NOVO. Є се, можна сказати, чудове средство, яке вилїчило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли доляґає Вам нервове ослабленє, коли утратили силу, коли маєте мелянхолію, зимні руки і ноги, біль голови, запір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу уринного, неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се роблять другі, то зістанете уздоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часі, зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете вповні уживати всякі приємности житя. На доказ і для переконання Вас о сїм, що NOVO средство се дїйсно здїлає, вишлемо Вам **ДАРОМ** таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і імя, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплачене почтової пересилки і опаковане. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пробна пачка, але комплетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лїчене. Оферта є важна лише на ограничений час. Напишіть до нас безпроволочно, надмінявши часопись, в якій Ви читали се оголошене а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство. 115c—

NOVO COMPANY, Dept. 23,
Box 1000, Philadelphia, Pa.

ВОЄННІ ВИНАХОДИ

ПОМОЖУТЬ ВИГРАТИ ВІЙНУ.

ВИНАЙДІТЬ:

1) Прирад, за помочию котрого одна або більше осіб можуть взнести ся в гору в цілях обсерваційних.
2) Уліпшеня в карабінах і арматах.
3) Баґнет з прирадом до перетинання дротів.
4) Воздушна бомба, яку безпечно можна переносити в ероплянах і яка завсїгди експльодує коли її кине ся.

ПИШІТЬ по мою БЕЗПЛАТНУ книжку в якій находить ся 1000 потрібних винаходів а також по спеціяльну лісту пожаданих винаходів воєнних.

Я ПРОВІРЮЮ винаходи БЕЗПЛАТНО.

УДІЛЯЮ інформацій згадом винаходів які уже є в уряді патентовім. Все ДАРОМ.

ПИШІТЬ СЕЙЧАС ДО:

A. M. WILSON,
патентовий адвокат
301 Victor Bldg., Washington, D.C.

Різдвяний дар для українських сиріт в Америці.

Я низше підписаний жертвую з нагоди Різдвяних сьвят квоту........ дол......... центів для тих наших дітий, які виховують ся в українськім Сиротинци в Філядельфії. Прошу сю мою жертву зачислити до загального спису жертв, а відтак оголосити в „Свободі“.

.... дня .... 191.. року

(Напишіть у відповіднім місци жертвовану собою квоту, відтак подайте назву своєї місцевости і дату, а вкінци на означенім лінійкою місци напишіть виразно своє повне імя і назвиско. Зробивши все те, витніть сю карточку і враз з вашим мані ордером на жертвовану Вами суму вишліть у листі на адресу: Ukrainian National Association, Box 76, Jersey City, N. J.



DR. BROWN дентист, 45 East 7th Street, недалеко церкви, NEW YORK, N. Y.

Всілякі роботи лікарсько-дентистичні по умірковaних цінах. При витаганю зубів уживаю спеціяльного способу для знечуленя, так що пацієнт зовсім не відчуває болю. Офіс заосмотрений у всі найновійші інструменти і є вайцево чистий. Ціни легкі.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Если ви терпите на нову або застарілу хоробу і не дістали жадної помочи у спеціялістів,

Прийдіть до мене — а я Вам доведу результат

скоро, тревало і за малу кошту у всіх нервових і хронічних ваших хоробах.

ПОРАДА ЦІЛКОВИТО ДАРОМ.

Наслідком успішної довголітної практики і задля уживаня найновійших і признаних наукових методів лічення при помочи електрики і встрикуваня я обіцяю Вам в коротким часі можливо найліпший успіх.

Через осторожне екзамінованє, я є певний що до Вашої недуги. Лічення припоровлює ся точно до хоробової недуги.

При лічению ревматизму, кровних або шкірних недугах і т. п. я уживаю найновійше Serum, яке помагає, не перериваючи Вашої роботи.

ПРИЙДІТЬ ЩЕ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ
146 East 14th Street, Напроти Tammany Hall
NEW YORK CITY

Години в офісі: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані сьвята: від 10. до 2. в полуд. лише.

ОСІБНІ ПОЧЕКАЛЬНІ ПОКОЇ.

ПОТРІБНО 5000 ЛЮДИЙ

до закуплення наших славних комбінаційних

СТОЛОВИХ ПУЛ-ТЕЙБЛІВ.



На них може грати кождий без науки, притім властитель нашого пул-тейбла не потребує тратити дармо гроший і часу поза домом, але може гарно забавити ся у себе дома з родиною і зі знакомими. Ми репрезентуємо першу українську фірму в Америці, котра провадить свій інтерес чесно і не послугує ся ошуством.

У нас можете набути сей пул-тейбел за малу ціну від $3.50, 4.50, 5.00 і висше, враз з усіми приборами.

Ми оплачуємо почту самі, а в разі незадоволеня звертаємо гроші. Нічого не ризикуєте. Пишіть сейчас, засилаючи гроші враз з замовленем на адресу: 5c—

International Novelty Company,
30 Wall Street, Passaic, N. J.

ВИНАХІД за 3 МІЛЇОНИ.

Винахідник п. Л. Г. Перлман продав недавно свій винахід, опатентований під ч. 1,052,270, фірмі J. S. Bache & Co. в Новім Йорку за 3 МІЛЇОНИ ДОЛЯРІВ, — копія чеку на 3 мілїони знаходить ся в нашім бюрі. — ВИНАХОДИ є найлекшою дорогою до осягненя БОГАТСТВА. — Маєте яку ідею до ОПАТЕНТОВАНЯ, хочете знати, що можна ВИНАЙТИ, пишіть до нас у своїй мові по наш провідник винаходів, який Вам БЕЗПЛАТНО вишлемо. 145c—

EDISON PATENT CO.
INC. (SW.) 256 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ЛИШЕ НА РІЗДВО!

Тільки $3.00 задатку!



Набудь до свого дому сей елеґантський магоневий Ґрафоноль, до котрого цілком ДАРОМ отримаєш 200 голок, на 15 літ ґваранцію і 12 плит співучих низше вимінених.

	Рождество Твоє Христе.
	Ой, дайже нам Господи.
	Зелененький барвіночку.
	Новій вітре.
Сотський.	Спати мені не хочеть ся.
Та люба і мені жінка.	Вечір на дворі.
Отче наш.	Ой Джиґуне.
Кохали ся, любили ся.	Лугом іду. 139c—

Ґрафоноль має дуже добру машину, котра співає і грає голосно і чисто. Всі части машини є грубо нікльовані. По отриманю машини і всіх приборів до неї належачих, Ви заплатите решту належитости в сумі $14.00.

MELROSE GRAFONOLA CO., 732a Melrose Avenue, BRONX, N. Y.



БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє баданє.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застаріді недуги можуть бути вилічені без ужитя якихнебудь ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічитись цілком лїпше тимсамим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і збадати хорілі внутрености людського тїла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тїло і забити ними заразливі бакциль, які є причиною всїх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дїйсно присмний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилїчимого, не підмимаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї. ГОДИНИ офісові в понедїлки, середи, і пятниції від години 9. рано до 12. в полудне. У вівтірки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтру 3-ої евені і субвею.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

ПО ДВАЙЦЯТЬ І ПЯТЬ ЦЕНТІВ ТИЖНЕВО І МАЛА ВПЛАТА ВІД ПАРЦЕЛЬ



до заснованя господарства в стейті Ню Джерзи на передмістю міста, відповідні під огородовину, сади, також обшари для ГОДІВЛІ ПЧІЛ і на годівлю безрог. Також є на продаж кілька моргів ліса.

Коли посїдаєте вже землю а хотїлибисьте її замінити, то просимо описати нам свою посїлість. 152,54,3,6

ESTATE, Room 308,
5 Beekman St., New York, N. Y.
Плян будови дешевих домів від 400 кількадесять долярів.



ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний специяліст зі старого краю

поручає всїм терплячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнтів, специяльно же на пропуклину при помочи специяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь алучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

ГОЛОВНА МЕДИЧНА
Ляборатория св. Михаїла



ПРЕДКЛАДАЄ ВАМ НАЙЛІПШІ І НАЙПОМІЧНІЙШІ СРЕДСТВА ПРОТИ ХРОНІЧНИХ І ЗАНЕДБАНИХ НЕДУГ, А ТАКСАМО І ПРОТИ ДРУГИХ СЛАБОСТИЙ. 117чс-

ПИШІТЬ ПО ПОВНИЙ КАТАЛЬОҐ ВСІХ ПОЖИТОЧНИХ СРЕДСТВ ДО:

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
Dept. 10.
CARLSTADT, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Закон про військову службу є конституційний.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Найвисший суд Злуч. Держав заявив, що закон про примусову військову службу є конституційний.

Палата послів заявила ся за рівноправством для женщин.

Підчас голосованя в четвер (10. січня 1918 р.) палата послів американського конґресу заявила ся 274 голосами проти 136 за жіночим рівноправством.

Панна Ранкін за самостійною Ірляндією.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Членниця палати послів американського конґресу, панна Дженета Ранкін, внесла 4. січня б. р. резолюцію, в якій зажадала, „щоби се правительство (Злучені Держави) узнало право Ірляндії до політичної независимости і вчислити Ірляндію до сих держав, за яких свободу і демократію ми воюємо".

Дітройтські власти заборонили о. М. Стернюкови відправляти богослуженя в церкві св. Ів. Хрестителя.

(Спеціяльно для „Свобода").

В пятницю (4. січня б. р.) часть парохіян прихильників о. Михайла Ґурянського, користаючи з неприсутности в Дітройт, Міш., о. Мирона Стернюка, прибула під грецько-католицьку церкву св. Івана Хрестителя і замкнула церкву своїми ключами. Роблено заходи, щоби замкнути також парохіяльну салю, але пані Стернюкова (жінка о. М. С.) з револьвером в руці вийшла з парохіяльного дому, грозячи при тім прибувшим людям. Тим способом приневолила їх опустити парохіяльну салю.

На другий день (в суботу) вечером до церкви св. І. Хрестителя прибув о. М. Ґурянський і без ніяких перешкод відправив там вечірне богослуженє. По богослуженю парохіяни о. М. Ґурянського замкнули церкву, салю, електрику та угле.

В неділю (6. січня б. р.) о 5-тій годині рано повернув з 3-дневної поїздки о. М. Стернюк і при помочи своїх же парохіян-прихильників отворив церкву, салю та електрику. Відтак почав правити богослуженє. О 10-тій годині рано в тій-самій церкві зявив ся о. М. Ґурянський, аби відправити богослуженє. Але був змушений опустити сю церкву і удати ся до німецької салї, яку винаймив на богослуженя. Але тогосамого дня о півночи о. М. Стернюкови урядово заборонено відправляти богослуженя в церкві св. І. Хрестителя, а натомісць позволено се робити о. М. Ґурянському, який і прибув таки зараз о 12-тій години в ночи до згаданої церкви. В понеділок рано богослуженє відправляв уже о. М. Ґурянський.

Незадовго в місцевім суді має відбути ся переслухане в повисшій справі. Здаєть ся, що по розправі западе рішенє, котрий з двох парохів буде мати повне право лишити ся на посаді при церкві св. Івана Хрестителя в Дітройт, Міш.

Посмертна згадка.



В Іст Шікаґо, Інд., помер в 24-тім році житя заслужений член Українського Народного Союза, Іван Стрихарський. Покійний походив родом з Малкович, перемиського повіту в Галичині.

В Шікаґо і околици його знали яко працьовитого і чесного Українця. В Іст Шікаґо, Інд., він зорганізував тов. ім. Богдана Хмельницького, тепер 68. відділ Українського Народного Союза. — В. Й. П.

Смерть о. І. Заклинського.

Дня 30. грудня 1917 року у Вудлави, Па., помер у шпитали грецько-католицький сьвященик, о. Іван Олександер Заклинський. Покійний був хорий на запалене легких. Походив родом з Галичини. Партійно держав ся кацапів.

О. В. Тегзе помер.

В Ґери, Інд., 29. грудня 1917 року помер наглою смертию грецько-католицький сьвященик, о. Віктор Тегзе, родом з Угроруси. Похорон відбув ся в Бінґгемптон, Н. Й. дня 3. січня 1918 року. Покійний полишив вдову-жінку і кілька дітий-сиротят.

Центами заощадив 300 долярів.

І. Волтерс, листонош у Фолей, недалеко Міннеаполіс, Мінн., на довгу і сердечну просьбу банку в Ст. Клуд, Мінн., заміняв 30.000 центів за 300 долярів. Сю суму він заощадив протягом кількох літ, відкладаючи до свого домашного банку центи. — Добрий примір до наслідування.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Український зїзд в Саскатуні.

(Спеціяльно для „Свободи").

Дня 27-го, 28-го і 29-го грудня 1917 року заходом Інституту ім. Петра Могили в Саскатун, Саскачеван, відбув ся великий український народний зїзд, на якім було 793 делегати. На зїзді обговорювано національні, культурні, економічні та хліборобські справи канадійських Українців. Зїзд прибрав вигляд величавої манїфестації. Були присутні поважні особи з англійських політичних та наукових кругів, між иншими ректор місцевого університету др. Морей, професор університету др. Свансон, посадник (майор) Саскатуну др. Юнґ і инші. Рішено теперішний Інститут перемінити в місцеву Українську Академію, де мало би примішене 200 учеників. На сю ціль рішено призначити 100.000 долярів, які маєть ся зібрати добровільними жертвами. На зїзді зібрано около 14.000 долярів добровільних датків. Два господарі, О. Ґошко й С. Галюк, та купець І. Квасниця — жертвували по 1.000 долярів, а Ізидор Новосад і Лука Новосад жертвували по 500 долярів, що дало разом 4.000 долярів. Решта (около 10.000 долярів) зібрано дрібнійшими датками.

Саскачеванське правительство проти Українців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Читаємо в канадійськім „Українськім Голосї", що правительство провінції Саскачеван ставить ся тепер ворожо супроти тамошних Українців. Зараз по виборах знесено учительський семинар в Реджайні, де мали ся виховувати англійсько-українські учителї. Шкільні старокраєві українські підручники заборонено уживати в школах, а що инших не видано, то не знати, як тепер вчити українські діти. Правительство усунуло двох шкільних орґанізаторів, Куня й Андруховича, а натомісць побільшило число інспекторів і на сї посади заіменувало людий ворожих українству. Приміром інспектор Бйорн Ґіяльмарсон, Ісляндець, висьмiває усюди, а навіть публично у школї ганьбить українських учителів. — Але канадійські Українці мають надію, що перед слїдуючими виборами саскачеванське правительство змінить теперішний курс своєї політики супроти Українців...

Доміяльний парлямент.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В теперішнім доміяльнім парляменті Канади на загальне число 229 послів буде засїдати:

лїбералів-лорієрістів	91
лїбералів-юніоністів	56
консерватистів	82

Згадані 56 лїберали-юніоністи правдоподібно не прилучать ся до 91 лїбералів-лорієрістів так довго, як довго Лорієр буде провідником сих останних. Лїберали-юніоністи (Анґлійці) стратили симпатії до Лорієра і прилучити ся до нього нїколи не схочуть. Але не знати також, чи вони схочуть солідно попирати політику консерватиста Бордена. Є дуже можливе, що всї лїберали злучать ся разом, виберуть собі нового провідника і возьмуть державну керму у свої руки.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Перший кабінет независимої України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Дня 11. падолиста 1917 року покликано до житя повний кабінет української независимої републики, який сформовано як слїдує: **Винниченко** — премієр і міністер внутрішних справ; **Шульгин** — міністер заграничних справ; **Петлюра** — міністер війни; **Тугай-Барановський** — міністер фінансів; **Голубович** — міністер промислу і торговлї; **Ковалевський** — міністер поживи; **Стешенко** — міністер просьвіти; **Чайченко** — міністер справедливости; **Себурін** — міністер почт і телеґрафів.

Нема відомостий, хто обняв міністерства рільництва і працї. Зазначити годить ся, що теперішним міністром війни є Порш.

Головний командант київського військового округа.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Український міністер війни іменував полковника Павленка головним командантом київського військового округа. Сей знова назначив полковника Паршенка шефом штабу, ґенерала Сисовича командантом Киева, а ґенерала Володченка головним командантом українського (від Брестя Литовського до границь Румунії) фронту.

Проти вільного козацтва.

В Киеві відбув ся зїзд комісарів українських ґуберній, який обговорював справу орґанізації в краю вільного козацтва для боротьби з крадїжами, самосудами і иншими анархістичними виступами. Зїзд висказав ся проти такої орґанізації, а також за відібранєм оружа від появивших ся стихійно відділів вільного козацтва і за переданєм оружа українським військовим частям.

Погроми Українців у Бесарабії.

В повіті Сороки, в Бесарабії, Румуни виконують погроми над Українцями. Румунські селяни домагають ся виселеня українського населеня до подільської ґубернії, а їх землю жадають сконфіскувати в користь румунських селян.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Многоженство в Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Пітсбурська часопись „Діспеч" (з 8. січня 1918 року) доносить, що Френк Дж. Кенон, бувший американський сенатор зі стейту Юта, який щойно повернув зі своєї подорожи по Европі в інтересі Народного Реформаційного Товариства, заявив, що в Австро-Угорщині ухвалено закон, що кождий мущина, жовнїр або цивільний, мусить примусово мати найменьше пять жінок. Се уважаєть ся яко економічну конечність. Війна убила в Австро-Угорщині так богато мущин, що многоженство принято яко житеву конечність у відбудованю держави. Пан Кенон відказав ся пояснити, чи Австрія, нагороджуючи жовнїра кількома жінками, призначить йому яку пенсію, щоби він міг їх удержати.

Смертність на сухоти у Відни.

Від 1. січня до 31. жовтня 1917 року у Відни померло 10.335 осіб на сухоти, або два рази більше ніж за тойсам період в 1914 роцї.

Помер провідник австрійських соціялістів.

З початком січня 1918 року у Відни помер др. Енґлеберт Пернерсторфер, провідник правого крила австрійських соціялістів і від 1909 року віцепрезидент палати послів австрійського парляменту.

Жіноча мирова конференція в Швайцарії.

Комітет швайцарських миролюбивих женщин скликує на 3, 4, 5, 6, 7 і 8 марта б. р. до Берна конференцію. Се, як доносять, робить ся на просьбу женщин воюючих держав.

Реформа московської правописи; заводять фонетику.

На розпорядженє петроградського правительства з днем 14. січня 1918 року (Новий Рік старого стилю) в московській мові замісць дотеперішної кирилиці заводить ся фонетику. З дотеперішного московського альфабету викидаеть ся три самозвуки: „ѣ", „ы" і „ъ", а також один співзвук: „ѳ".

В Данії було видно комету Енка.

З Данії доносять, що там вечером 30. грудня 1917 року було видно комету Енка.— (Йоган Франц Енк, се славний німецький астроном. Родив ся 1791 року в Гамбурґу. В 1818 роцї він відкрив нову комету, яку і названо кометою Енка. Комету Енка можна бачити що 1.260 днів. Останний раз її бачено, як доносить телеґрама, 30. грудня 1917 року, а слїдуючий раз буде видна десь 12. червня 1921 року).

ВСЯЧИНА.

Що фільософ думає про людське житє на земли.

Що смерть нас цілковито нищить, сього не перечу. Се річ дуже можлива. В тім случаю не потребуємо її боятн ся.

„Я є, то її нема; вона є, то мене нема".

Але коли вона, забираючи нас, каже нам однак далї істнувати, то будьте цілком певні, що по тім боцї гробу найдемо себе докладно такими, якими були на земли. Без сумнїву, се нас дуже збентежить. Ся думка є того рода, що вже наперед робить нам мерзкий рай і пекло.

Вона забирає нам всяку надію, бо нашим найбільшим баженєм є стати ся цїлком иншими ніж ми є. Сього однак нам відмовлено.

* * *

Не знаю, чи сей сьвіт є найгірший зі всїх можливих сьвітів. Приписувати йому якунебудь досконалість, хоч би навіть в злї, значило би — після моєї думки — йому підлещувати. Се, що можемо уявити собі про другі сьвіти, є дуже незначне, а фізична астрономія не дуже точно поучає нас про житєві условини на поверхни планет, навіть нам найблизших сусідів. Знаємо лише, що Венера і Марс є дуже подібні до Землї. Вже ся сама подібність позволяє нам догадувати ся, що зло панує там як і тут, і що Земля є одною з провінцій його (зла) великої держави. Не маємо жадної рації припускати, що житє є найгарнїйше на поверхни великанських сьвітів Юпітера, Сатурна, Урана і Нептуна, які мовчки летять через простори. Хто знає, що за єства істнують на тих небесних тілах, окутаних густими хмарами? Силою анальоґії не можемо не представити собі, що ціла наша сонїшна система, се геєна, де зродило ся зьвіря, щоб терпіти і вмирати. Нам не лишаєть ся навіть та ілюзія, що зьвізди осьвічують щасливійші планети. Зьвізди занадто подібні до нашого Сонця. Наука розложила слабий промінь, який потребує літ, столїть, щоб дійти до нас; аналїза їх сьвітла научила нас, що матерії, які спалюють ся на поверхни зьвізд, є тісами, які істнують у сфері тої зорі, яка, відколи істнують люди, осьвічує і огріває їх нужду, їх клопоти, їх болї. Вже тасама анальоґія вистарчила би, щоби опротивити менї вселенну.

Одностайність сеї хемічної сполуки в достаточній мірі позволяє менї догадувати ся про строгу одновидність душевних і тїлесних станів, які витворюють ся в її необнятім просторі, і маю оправданий страх, що всї думаючі єства на сьвітї Сірія і в системі Альтаіра є таксамо нещасливі там, як і тут на Земли. — Але, скажете, всьо се не є вселенна. — Я також щодо сього маю деякий сумнїв, і я відчуваю, що ті безконечности се ніщо, і що вкінци, коли в тім щось є, то те щось не є се, що ми бачимо.

Я відчуваю, що находимо ся посеред якоїсь фантасмаґорії, і що наш погляд на вселенну се лише ділане змори, яка давить нас в тім лихім снї, що називаємо житєм. І се найгірше. Бо ясна річ, що ми нічого не можемо знати, хто і що нас обманює, і що природа жорстока бавить ся нашим невіжеством і нашою глупотою. — Анатоль Франс.



ЧЕРЕЗ ДОВГІ РОКИ, УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ (САМІ МУЩИНИ) ПРИХОДИЛИ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

Я є специяліст від всїх особистих недуг, як прим. гемороїди і т. и. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, нирок, міхура і других органів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курація в офісї д-ра Брайна в умірковапих цінах. Я доставлю лїки. Прийдіть зперве до мене, і заощадіть час, гроші і терпіня. 30 лїт досьвіду. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візиті Др. Брайн може пояснити Вам, як можете бути вилїчені в можливо найкоротшім часї, а також скажу Вам цїну.

В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City
(близько 2-ої евені)
Офіс отворений: від 9-ої рано до 8-ої попол., в недїлї від 9-ої до 1-ої в пол.

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи не стратили Ви терпеливости зглядно вашій недузї.

З дня на день а року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі скількох хорих я уже вилїчив та скільки хорим я управнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цїлковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: неудольність, нечистість крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—

Недуги заразливі і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім [illegible]

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.
Telephone: Gramarcy 3823.
Години принять: від 10. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 1. пополудни.



140 EAST 22 ST, N.Y.

ЛІЧНИЦЯ Дра С. М. КАУФМАНА,
111 East 7th St., New York, N. Y.
2½ бльока від церкви св. Юрія.

Др. Кавфман звісний лїкар поміг і порадив сумлїнно тисячам мущин, женщин і дїтий в тяжких недугах скоро і дешево. Др. Кавфман має найріжнороднїйші машини до скорого лїченя і „Х-Рейс", недуги св. Валентого, нервовости, паралїжу, ревматизму, ломане костий, біль крижий і жолудка, недокровність, дихавицю, заворот голови, випадане волоси, всї недуги мущин і женщин, встрикує проти затросню крови. Лїчу своїми лїками лише тих, котрих особисто оглядаю. Години від 9. рано до 9. вечер; в недїлю від 9. рано до 4. по обідї. — Телефон: Орчард 6352. 130—

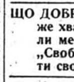
ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНЦЯМ.



При повороті до краю і тут в Америцї нема лїпшого ремесла від автомобільового. Наша школа видала 8.000 дол. на улаждене своєї школи. Нові машини. Хто павчить ся ними кермувати, той стане добрим шофером. Вдячність, по всї часи. Зважте, що наша школа лїпша від других щодо її урядженя. Ми викладаємо у Вашій мові. У нас є денні і вечірні курси. Можете платити тижнево. Заки пійдете до другої школи, вайдіть і порадьте ся з нами. ЗАПИСУЙТЕСЬ ДО ШКОЛИ ЩЕ НИНІ. 108-24

ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.



Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без згляду як старі і тяжкі, скоро лїчить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один доляр заплати, аж Ви зістанете вилїчені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.
(Близько 75-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT. 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ЩО ДОБРЕ, те само хвалить ся. Тому „Свобода" ніяк не може хвалити сама себе, бо дехто сейчас подумав би: „Хвали мене роте, бо тя роздеру". Але найлїпше сьвідоцтво „Свободі" дають її читачі. Хто раз почав передплачувати свою ґазету, той вже її не кидає.



ЧУДО! ЧУДО! НЕБУВАЛЕ!

ЗА ПІВ ДАРМО можете тепер у нас дістати золотий годинник, на 15 каменїв, ґарантований на 20 років. До того додаємо золотий ланцушок з ножиком, вартости $3.50. Се усе можете набути у нас лише ПІДЧАС РІЗДВЯНИХ СЬВЯТ. Маємо також золоті бранзолєтки з годинником і без. Від $5.00 в гору. Отже хто хоче скористати з сеї небувалої нагоди, нехай сейчас спішить ся з замовленєм, бо се лиш на короткий час. Маємо також перстені, сшпинки і шпильки. Годинник і ланцушок з ножиком в часї РІЗДВЯНИХ СЬВЯТ за $8.45.

NARODNA TORHOWLA,
38 St. Marks Place,
NEW YORK CITY.

$8.45.



Лікарська поміч
у Д-ра М. ВІЛКЕСА, 56 RIVINGTON ST.

Лїкар з Києва. Має 20-лїтну практику. Обслугує членів многих Товариств а його совісна лїкарська опіка є звісною многим Українцям в Ню Йорку і околици. 118c—

Лїчить всякі недуги, як: ревматизм, кашель, недуги легких, катар жолудка, болї в кишках, болї в боках, руках і ногах та других частях тїла.

Коли Ви не осягнули належної помочи у других лїкарів а Ваша недуга стала застарілою і хронічною, то не тратьте надії а зверніть ся прямо до мене а я ужию весь свій обширний досьвід, щоби Вас вилїчити за умірковану цїну. — Скірні і хронічні недуги лїчу специяльним електричним сьвітлом. — Для лїпшого розсліду недуг уживаю електричні машини „екс-лучів". І тому легко можу лїчити всякі недуги. Розслїджую хемічно і під мікроскопом Вашу кров; уживаю найновійші медикаменти для успішного лїченя по цїнах умірковапих. Користайте з нагоди вилїчити ся з Вашої недуги поки ще час. — Коли Ви мешкаєте в околици Ню Йорку, то раджу Вам приїхати до мого кабінету для огляненя Вас. За се жадаю малу заплату. Для позамісцевих пацієнтів старанось о мешкане і числимо низькі цїни за лїчене.

ПЕРША ПОРАДА ДАРОМ.

DR. M. J. WILKES,
Office 56 RIVINGTON ST., Аптика 34 RIVINGTON ST.,
NEW YORK CITY.
Години офісові: від 10-ої рано до 10-ої вечер.